

STRATEji

MENKUL DEĞERLER A.Ş.

TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.

VAHİT KARHAN

OCAK 2001

İÇİNDEKİLER:

Sayfa No:

YATIRIMCI ÖZETİ	2
I. TÜRK TELEKOM'UN GELİŞİM SÜRECİ.....	3 - 4
II. TÜRK TELEKOM'UN SUNDUĞU HİZMETLER	5
II. 1. Sabit Telefon Servisi.....	5 - 6
II. 2. Araç Telefon Servisi.....	7
II. 3. Kablolü Televizyon Servisi.....	7 - 8
II. 4. Çağrı Sistemleri.....	8
II. 5. Ankesörlü Telefon Servisi.....	8 - 9
II. 6. İnternet Hizmetleri.....	9 - 10
II. 7. Uydular ve Uydu Hizmetleri.....	10 - 11
II. 8. TURPAK (Türkiye Paket Aktarmalı Data Şebekesi).....	11
II. 9. Kablo Hizmetleri.....	11 - 12
II. 10. GSM Faaliyetleri.....	12 - 13
III. TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş'NİN HUKUKİ YAPISI.....	13
IV. YENİ TELEKOMÜNİKASYON KANUNU.....	13 - 15
V. TELEKOMÜNİKASYON KURUMU.....	15 - 16
VI. ÖZELLEŞTİRME PROGRAMI.....	16 - 20
VII. DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATININ BEKLENTİLERİ.....	20
VIII. FİNANSAL TABLOLAR.....	21 - 24
IX. KARŞILAŞTIRMA.....	25 - 28

Yatırımcı Özeti:

- Bugün dünyada Telekomünikasyon Servis sektörünün büyüklüğü özellikle son 10 yıl içinde inanılmaz bir büyüme (her yıl ortalama %20 oranında büyüme) göstererek \$600 milyar dolar'a ulaşmıştır (Avrupa \$170 milyar). Sektördeki büyümenin önümüzdeki yıllarda da devam etmesi beklenmektedir. Telekom sektöründe liberalizasyonun artması, her geçen gün yeni teknolojik gelişmelerin ve buluşların olması, sektörde temel değişimlere sebep olmakta ve şirketlerin daha verimli çalışmalarına izin vermektedir.
- Dünyadaki büyümeye paralel olarak Türkiyede'de Telekomünikasyon Sektörü güçlü bir şekilde büyümesini devam ettirmiştir. 1997 – 1999 yılları arasında pazarda %107.2'lik bir büyüme gerçekleşmiştir. 1997 yılında toplam 4.2 milyar dolar olan iletişim teknolojisi gelirleri, 1999 yılında 8.7 milyar dolara ulaşmıştır. Bu hızlı gelişimin ardındaki temel nedenler, Türk Telekom'un yaptığı yatırımlar ile GSM alanında faaliyet gösteren ve diğer firmaların yaptığı yatırımlardır. 1999 yılı gelirlerinin içinde telekomünikasyon hizmetleri %75'lik bir paya, telekomünikasyon donanımı pazarı yaklaşık %25'lik bir paya sahiptir. Telekomünikasyon hizmetleri alanındaki satış gelirleri 1997 – 1999 yılları arasındaki üç yıllık süre içerisinde iki kattan fazla bir artış göstererek, 3 milyar dolardan, yüzde 113'lük bir artışla 6.4 milyar dolara çıkmıştır. 2001 - 02 yıllarında Türk Telekomünikasyon pazarının, piyasaya gelen 3. ve 4. GSM operatörleri ve %33.5'nin stratejik bir ortağa satılmasıyla birlikte daha da hızlı bir şekilde büyümesi mümkün olacaktır.
- Bu raporda Türkiye Cumhuriyetinin tek sabit telefon işletmecisi ve sektöründe bir monopoli olan Türk Telekom A.Ş. detaylı olarak incelenmiştir. Ayrıca bu raporda, Türk Telekom A.Ş. yurtdışındaki eşdeğer şirketlerle çeşitli kriterlere göre karşılaştırılmıştır.
- Türk Telekom A.Ş. (TT) 1998 yılında International Telecommunication Union (ITU)'nun yaptığı bir araştırmaya göre yurtiçi sabit telefon hattı miktarına bakılarak, dünyada 14. büyük Telekom işletmecisi konumunda yer almaktadır. Yine diğer kaynaklara göre TT istihdam açısından dünyada 73.'üncü, hat başına gelir'de 229.'uncu, ciroda da dünyanın en büyük 29.'uncu telekom kuruluşudur.
- 1840 yılında kurulan Türk Telekom A.Ş., telekomünikasyon sektörünün dünyadaki gelişimine tam olarak paralel bir büyüme gösterememiş olsada bugün itibarıyla 21 milyon 142 bin otomatik santral hat kapasitesine, 18 milyon 289 bin telefon abonesine, 64 bin km fiber-optik kablo şebekesine, 9 bin 303 radyo-link alıcı-vericisine, 855 bin kablolu TV abonesine, 140 noktadan hizmet veren TTnet (internet erişimi)'e, 3 adet (Türksat 1B, Türksat 1C, ve Türksat 2A) uyduya sahip olan büyük bir şirket haline gelmiştir.
- İlk kurulduğu günden itibaren gelirlerini önemli ölçüde arttıran Türk Telekom A.Ş. sektöründe faaliyet gösteren tek şirket kendisinin olmasından yani bir monopolü temsil etmesinden dolayı rekabetsiz bir şekilde büyüyerek bugün \$3.6 milyar dolar ciro ve \$704 milyon kar gerçekleştiren (1999 yılı itibarıyla) dev bir şirket haline gelmiştir.
- Türk Telekom Sektörü'nün liberalize edilerek sektöre diğer özel şirketlerin girişine izin vermek amacıyla Telekom Kanununda değişikliğe gidilmiş ve 2003 yılından sonra özel sektörün telekomünikasyon hizmetleri sunmasına izin verilmiştir. Telekomünikasyon sektöründe yaşanan liberalizasyon çalışmaları, sektörde rekabetin artırılması ve ülke ekonomisinin daha sağlıklı bir yapıya kavuşturulması doğrultusunda sektörde yapılan özelleştirme çalışmaları yine bu raporda incelenmiştir.

I. TÜRK TELEKOM'UN GELİŞİM SÜRECİ

23 Ekim 1840: Postane-i Amire adıyla Sultan Abdümecit tarafından kurulmuştur.

09 Ağustos 1847: İlk telgraf alma-çekme işleminin başarıyla tamamlanması ile ilk telgraf hattı İstanbul-Edirne arasında döşenmiştir.

Temmuz 1881: İstanbul Soğukçeşme'deki Posta ve Telgraf Nezareti Binasıyla Yeni Camiideki postahane arasında tek telli telefon hattı çekildi.

23 Mayıs 1909: İlk manuel telefon santrali, İstanbul Büyük Postahane binasında 50 hatlık olarak tesis edildi.

04 Şubat 1924: 406 sayılı Telefon ve Telgraf Kanunu ile yurdun her tarafında telefon tesis etme ve işletme görevi PTT Genel Müdürlüğüne verildi.

11 Eylül 1926: Türkiye'nin ilk otomatik telefon santrali 2000 hatlık kapasitesiyle Ankara'da hizmete açıldı.

01 Eylül 1929: Tek devreli ilk şehirler arası haberleşme Ankara - İstanbul arasında gerçekleştirildi.

1940: Ankara - İstanbul arasında tesis edilen 2 adet tek kanallı havaii hat çoklayıcı sistemi kullanılarak haberleşmede kolaylık sağlandı.

Kasım 1973: İlk otomatik teleks santrali kuruldu.

06 Nisan 1976: Antalya-Catania arasında toplam 480 kanallı ilk denizaltı koaksiyel kablosu hizmete geçerek çok kanallı yurtdışı haberleşme sağlandı.

23 Nisan 1979: İlk uydu haberleşme yer istasyonunun devreye girmesiyle INTELSAT üzerinden Atlantik bölgesi uyduları kullanılarak 13 ülkeyle haberleşme sağlandı.

Mart 1982: Şehirlerarası ve milletlerarası açık ankesörler kurulmaya başlandı.

28 Haziran 1984: Ankara, İstanbul, İzmir, ve Adana arasında elektronik mektup hizmeti verilmeye başlandı.

05 Temmuz 1984: Bir sistem üzerinden çok sayıda köyü otomatik telefon şebekesine bağlayacak multi-access özel radyolink sistemi tesis edildi.

18 Aralık 1984: Türkiye'nin ilk sayısal telefon santrali Ankara Kavaklıdere'de hizmete girdi.

10 Nisan 1985: Haberleşme kanal kapasitesini arttıran fiber optik kablo ilk kez Ankara-Konya karayolunun 37. km'sinden itibaren döşenmeye başladı.

23 Nisan 1986: Mobil telefon Ankara ve İstanbul'da, çağrı cihazlarında Ankara, İstanbul ve İzmir'de hizmete girdi.

04 Mart 1987: Avrupa'da ilk olarak uydu sistemi üzerinden video konferans ülkemizde gerçekleştirildi.

Aralık 1988: İlk olarak Ankara Çankaya'da kablolu TV hizmeti verilmeye başlandı.

21 Aralık 1990: Fransız Aerospatiale firması ile "Türksat Milli Haberleşme Uyduları" sözleşmesi imzalandı.

24 Aralık 1990: EMOS 1 projesiyle İtalya-Yunanistan-Türkiye-Ortadoğu arasında fiber optik denizaltı kablosu üzerinden haberleşme sağlandı.

23 Şubat 1994: Türkiye GSM Teknolojisiyle tanıştı. Haberleşmede sınır tanımayan GSM ilk kez Ankara, İstanbul ve İzmirdeki abonelerine hizmet vermeye başladı.

11 Ağustos 1994: Türkiye'nin ilk uydusu TÜRKSAT uzaya fırlatıldı.

1994: TURMEOS-1 (Türkiye Marmara Ege Optik Sistemi) ve TURCYOS (Türkiye Kuzey Kıbrıs Denizaltı Fiber Optik Kablosu) hizmete girdi.

24 Nisan 1995: PTT'deki telekomünikasyon ve posta hizmetlerinin birbirinden ayrılmasıyla Türk Telekomünikasyon A.Ş. kuruldu.

1996: Türkiye-İtalya-Ukrayna-Rusya'yı kapsayan ITUR Denizaltı Fiber Optik Kablo Sistemi devreye girdi.

12 Nisan 1996: Ses, veri ve görüntü iletişim altyapısını oluşturan santraller arası bir işletme sistemi olan No:7 Türkiye çalıştırıldı.

10 Temmuz 1996: Türkiye'nin ikinci uydusu uzaya fırlatıldı.

1996: Türkiye Ulusal İnternet Altyapı Ağı (TURNET) hizmete açıldı.

07 Kasım 1996: Türksat uydularını üreten Aerospatiale ve Türk Telekom ortaklığıyla kurulan Eurasiasat'ın kuruluş anlaşması imzalandı.

Kasım 1996: Yüksek hızlı veri iletimine olanak sağlayan Frame Relay hizmeti devreye girdi.

1997: KAFOS (Karadeniz Fiber Optik Sistemi) ve TBL (Transbalkan Linki Karasal Fiber Optik Sistemi) hizmete girdi.

1998: Peşin ödemeli kart, ülkemizde "Küresel Kart" adıyla hizmete girdi.

27 Nisan 1998: 2 adet GSM 900 lisansı \$500 milyon USD karşılığında 25 yıllığına Türkcell ve Telsim şirketlerine devredildi.

28 Ağustos 1998: İnternet erişimini Türkiye geneline yaymak, hızlı ve kaliteli hizmet sunabilmek amacıyla TT Net Ulusal İnternet Altyapı Ağına ilişkin sözleşme imzalandı.

Nisan 2000: 2 adet GSM 1800 işletme lisansı İş-Tim ve Türk Telekom'a \$2.525 milyar USD karşılığında devredildi.

Eylül 2000: Türk Telekom'un özelleştirilme ihalesi yapıldı. Katılımcı olmadığı için ihale iptal edildi.

14 Aralık 2000: Türk Telekom'un özelleştirilmesi için ikinci kez ihale açıldı.

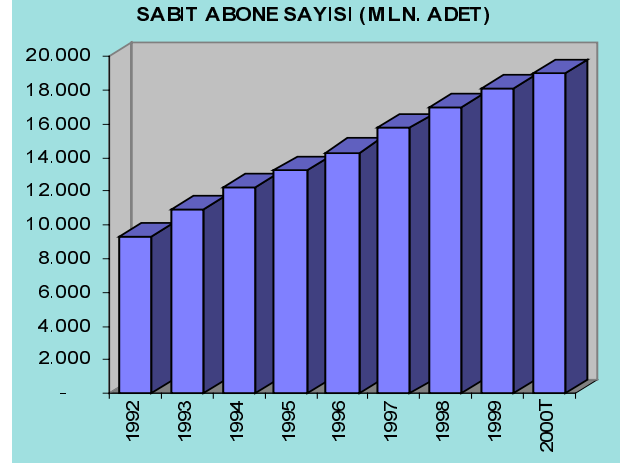
II. TÜRK TELEKOM'UN SUNDUĞU HİZMETLER

1. SABİT TELEFON SERVİSİ

Türk Telekomünikasyon A.Ş. (TT) bireysel kullanıcılara, resmi daire ve kamu iktisadi kuruluşlarına, tüzel kişilere, dernek ve kooperatiflere abonelik ile sabit telefon hattı servisi sunmaktadır.

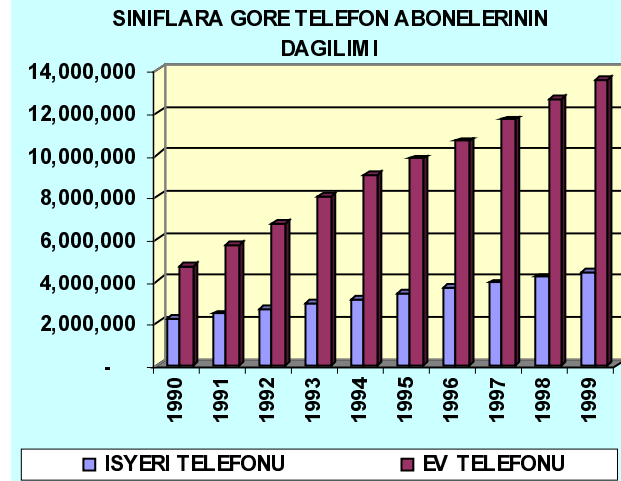
19 milyon'a yaklaşan abone sayısı...

30 Nisan 2000 tarihi itibarıyla Türk Telekom'un abone sayısı 18,233,209'a yükselmiştir (1999 yılı sonu: 18,054,047 abone). 2000 yılsonu tahminlerine göre Türk Telekom'un sabit telefon abone sayısının 19 milyon'a ulaşması beklenmektedir (Kaynak:TT).

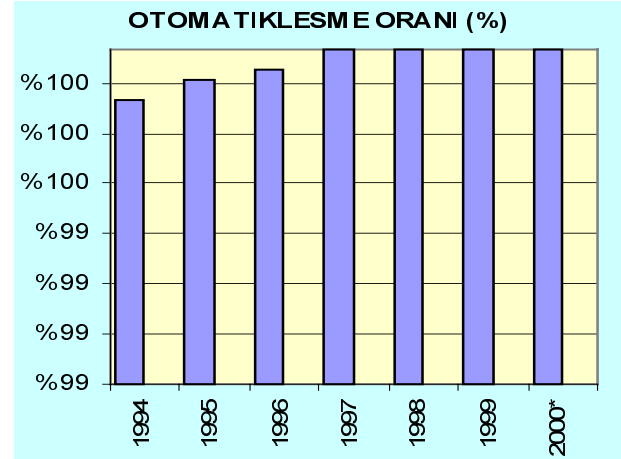
Ev telefonlarında hızlı büyüme...

Abonelerin sınıflara göre dağılımına baktığımızda ev telefonlarının iş telefonlarına göre daha hızlı bir büyüme gösterdiğini yine yandaki grafikten görmekteyiz. 1999 yıl sonu itibarıyla ev telefonuna sahip abone sayısı 13.6 milyona, iş telefonuna sahip abone sayısı da 4.4 milyon'a yükselmiştir (Kaynak:TT)

20.3 milyon sabit hat kapasitesi...

Otomatik Santral hat kapasitesinin tarihsel olarak gelişimine baktığımızda 1994 yılında 13-14 milyon olan sabit hat kapasitesinin 2000 yılının Nisan sonu itibarıyla 20.3 milyon hat'ta ulaştığını görmekteyiz. Gelişen teknoloji ile analog santrallerden dijital santrallere doğru bir geçiş yaşanmış ve Türk Telekom'da bu yönde yaptığı yatırımlarla dijital santral kapasitesini arttırmıştır.

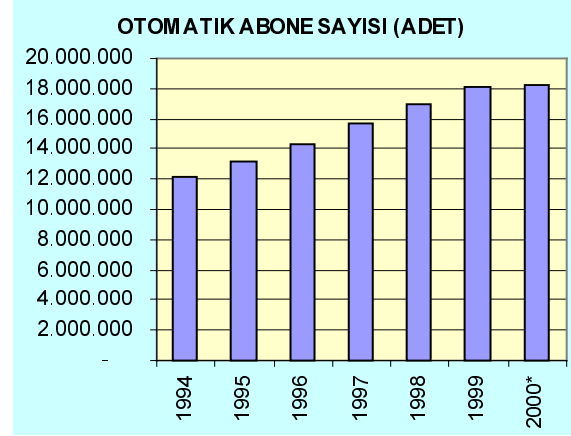
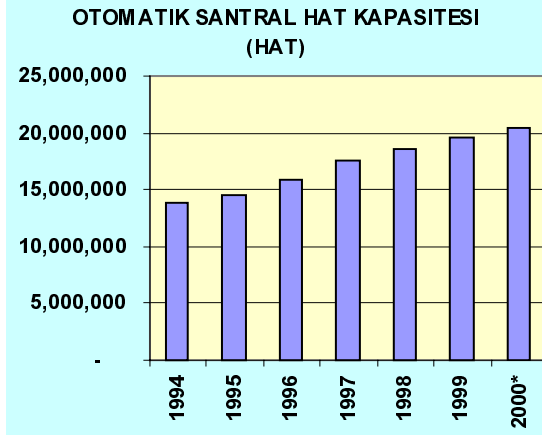

Dijital santrallere geçiş...

Türk Telekom teknolojik gelişmelere uygun olarak analog santrallerden dijital santrallere doğru bir geçiş gerçekleştirmiştir. Bunun sonucunda da otomatikleşme oranı (*) 30 Nisan 2000 itibarıyla %100'e ulaşmıştır. Türk Telekom artık sadece dijital santrallere yatırım yapmaktadır (Kaynak:TT).

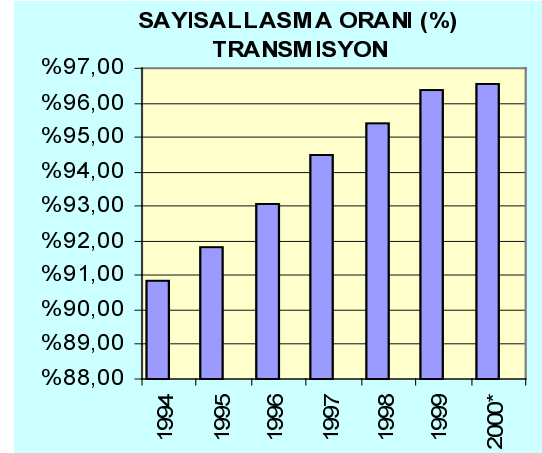
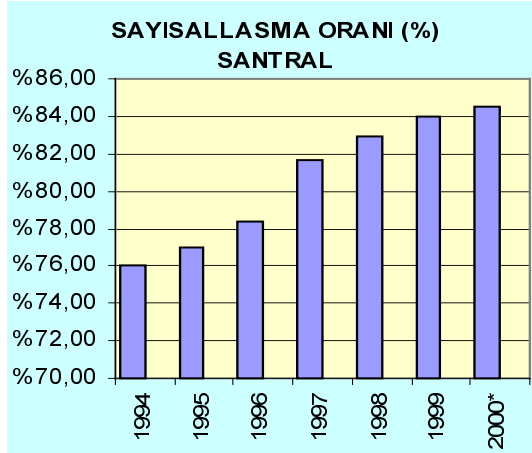
Otomatik Santral Kapasitesinde gelişme...

Otomatik santral kullanan abone sayısında, bu teknolojinin getirdiği üstünlükler ve yeniliklerden dolayı bir artış göstermiştir. Aşağıdaki grafiklerde de görüleceği üzere otomatik santral kullanan abone sayısı 1994 yılında 12 milyon adetten 2000 yılının Nisan ayında 18 milyon dolaylarına yükselmiştir.

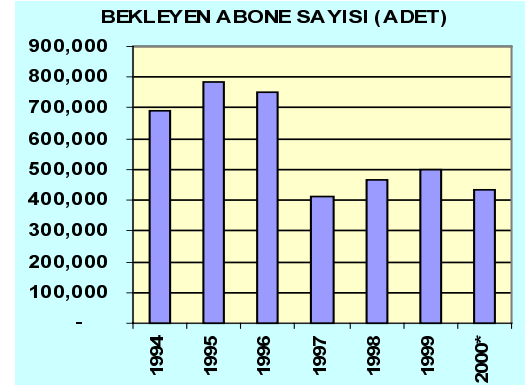
Sayıllaşma oranı hızla artıyor...

Halen kurulu olan santrallere bakıldığında ise, santrallerin 1994 yılında %76 olan sayıllaşma oranı, 2000 yılının Nisan ayı itibarıyla %84.56'ya ulaşmıştır. Buna ek olarak transmisyon sistemlerinde sayıllaşma oranında 1994 yılında %92 seviyelerinde iken 2000 yılının Nisan ayında %96.5 seviyelerine yükselmiştir. (Kaynak: TT)

Beklemede olan abone sayısı 400.000 seviyesinde...

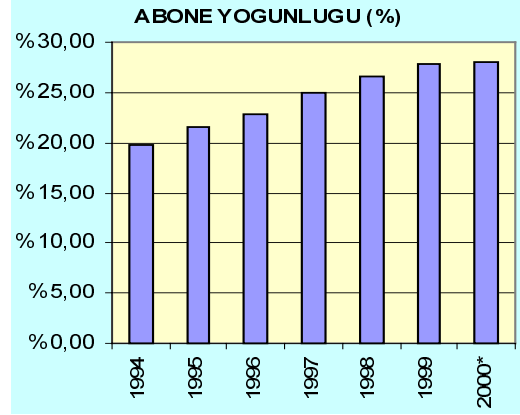
Tarihsel olarak sabit telefon başvurusunda bulunan ve beklemede olan abone sayısına baktığımızda, 1994-95 döneminde 700-800 bin olan abone sayısının Türk Telekom'un 1996 yılında tekrar yatırımlarına başlamasıyla 400 bin'li rakamlara kadar düşürüldüğünü görmekteyiz. Yine 1999 yılında yapılan yatırımlar ile bekleyen abone sayısı 2000 yılında bir önceki yıla göre azalarak 500 binli rakamlardan 400 bin civarı rakamlara çekilmiştir (*)30/4/2000).

Türk Telekom'un tüm yaptığı yatırımlara rağmen beklemede olan abone sayısı 400 bin'in üzerinde bulunmaktadır. Beklemede olan abone sayısındaki düşüş üzerinde aynı zamanda cep telefonu kullanım oranının yükselmeside etkili olmuştur. (Kaynak:TT)

**Abone yoğunluğu
%28'lere ulaştı...**

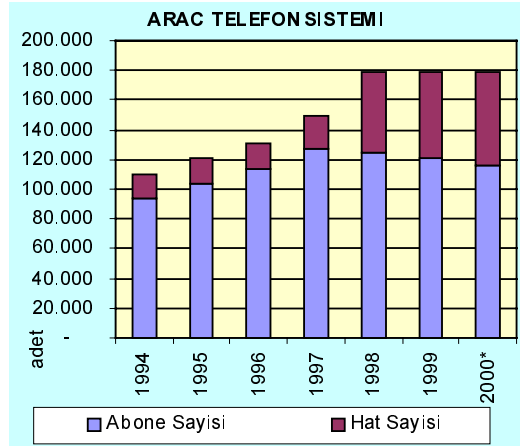
Abone yoğunluğuda (100 kişiye düşen telefon sayısı) 1994 yılında %20 seviyelerinde iken Türk Telekom'un yaptığı yatırımlar ile birlikte 2000 yılının Nisan ayı itibariyle %28'lere ulaşmıştır ((*) 30 Nisan 2000 itibariyle).

2. ARAÇ TELEFON SİSTEMİ

**GSM ile araç
telefonuna olan ilgi
azaldı...**

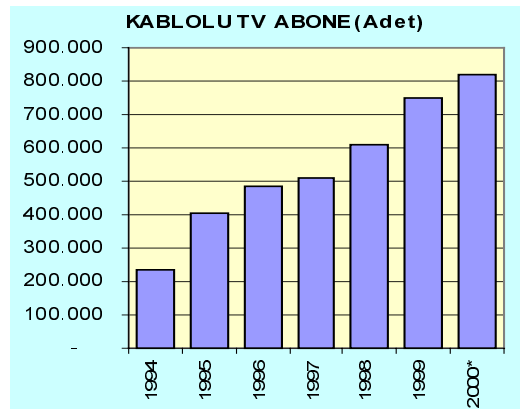
Türk Telekom'un sunduğu diğer bir servis ise araç telefonudur (NTM 450 mobil telefon sistemi). 1986 yılında ilk olarak Ankara ve İstanbul'da hizmet veren NMT, Nisan 1998'de tüm il merkezlerinde, ana karayollarının %85'inde ve KKTC'nin yaklaşık %95'inde hizmet vermektedir. Analog bir yapıya sahip olan bu araç telefon sistemi büyük bir ilgi görerek 1994 yılında 93 bin aboneye ulaşmış 1998 yılında ise 124 bin aboneye kadar yükselmiştir. 200 bin adet kapasiteye sahip olan sistemde 4 adet Mobil Telefon santrali bulunmaktadır ve bunların 2 adedi İstanbul'da 2 adedi ise Ankarada bulunmaktadır. Ayrıca şebekenin 628 adet NTM baz istasyonu bulunmaktadır. 2000 yılının Nisan ayı itibariyle halen 116 bin araç telefonu abonesi bulunmaktadır. Araç telefonu abone sayısında yaşanan düşüşün sebebi olarak 1994 yılında piyasaya giren GSM operatörleri (Turkcell ve Telsim) gösterilebilir. GSM sisteminin analog sisteme göre daha kaliteli, daha üstün özellikler, servisler sunması ve kolayca taşınabilir olması araç telefonlarına olan ilgiyi azaltmıştır.

3. KABLULU TELEVİZYON SERVİSİ

**Abone sayısı
800,000'ini geçti...**

Türk Telekom'un sunduğu diğer hizmetlerden birisi de kablolu televizyon hizmetidir. Bugün dokuz büyük ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Antalya, Gaziantep, Bursa, Konya, Kayseri) 35 adedi yerli 10 adedi yabancı televizyon kanalı olmak üzere 45 televizyon kanalı ile hizmet vermektedir. Yine 11 yeni il ve bağlı ilçelerinde (Mersin-Tarsus, İzmit-Gölcük, Eskişehir, Zonguldak, Karadeniz Ereğli, Denizli, Balıkesir, Samsun, Adapazarı,

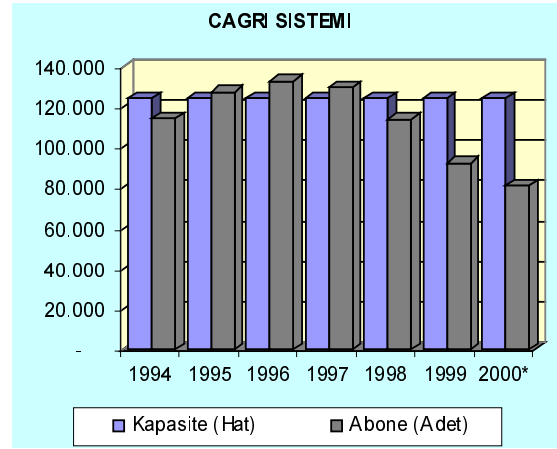
Tekirdağ-Çerkezköy-Çorlu, Erzurum, ve Yalova-Çiftlikköy) ise 50 adedi yerli 10 adedi yabancı televizyon kanalı olmak üzere toplam 60 kanallı bir hizmet vermektedir. Kablolu televizyon abone kapasitesi 2 milyon adede ulaşmış olup halihazırda ((*) 12 Aralık 2000 itibariyle) 818,837 aboneye kablolu televizyon hizmeti verilmektedir (Kaynak: TT).

Türk Telekom bu hizmetin yanısıra yeni bir ürün olan "seç-öde-izle" sistemi ile 7 kanallı sayısal bir yayına geçmeye hazırlanmaktadır. Buna göre izleyiciler beğeni ve tercihlerine göre belirleyecekleri sayıdaki sayısal kanalı ücretini ödeyerek izleyebileceklerdir. Başlangıç olarak 7 kanaldan oluşacak bu hizmetini kurum daha sonra 14 kanala ve 21 kanala ulaştırmayı planlamaktadır.

4. ÇAĞRI SİSTEMLERİ

Çağrı sistemlerine olan ilgi azaldı...

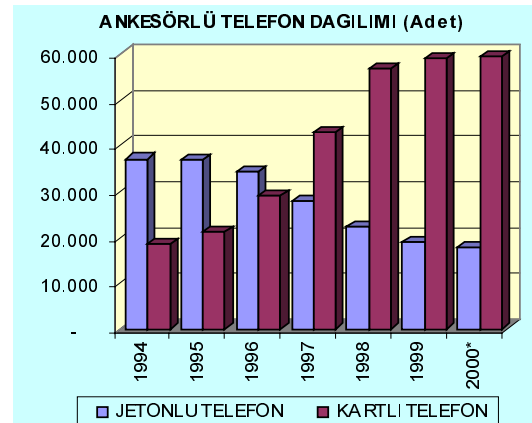
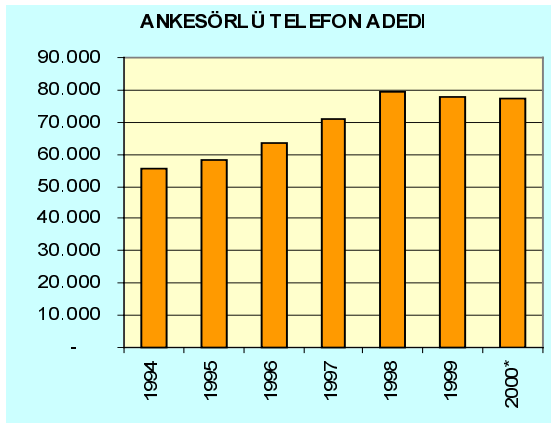
Türk Telekom'un sunduğu diğer servislerden bir tanesi de Çağrı sistemi (radio-paging) servisedir. Çağrı sistemleri sunulmaya başladığı ilk zamanlarında maliyetinin düşük olması, kolayca taşınabilir olmasından dolayı büyük bir ilgi toplamıştır. 1994 yılında 115 bin'e ulaşan abone sayısı 1997'de 130 bin seviyelerine ulaşmış fakat kapasite 125 binde kalmıştır. Yetersiz sayıda ankesörlü ve kartlı telefon makinası ve GSM mobil telefonlarının piyasa çıkmasıyla Çağrı sistemlerine olan ilgi azalmış ve buna paralel olarak abone sayısı bir düşüş trendine girmiştir. (*) 2000 yılının Nisan ayı itibariyle Çağrı sistemine bulunan abone sayısı 81 bin civarlarına gerilemiştir (Kaynak:TT).

5. ANKESÖRLÜ TELEFON SERVİSİ

Ankesörlü telefon sayısı 80,000'e yaklaştı...

Türk Telekom'un sunduğu servislerden bir diğeri de Ankesörlü telefon servisedir. Ülkenin tüm illerinde yer alan diğer adıyla halk telefonları jetonlu ve kartlı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ankesörlü telefon sayısı da Türk Telekom'un yaptığı yatırımlarla seneler itibariyle artmıştır. 1994 yılında 55 bin civarında olan ankesörlü telefon sayısı 2000 yılının Nisan ayına gelindiğinde 77 bin adede ulaşmıştır (Kaynak: TT).

Ankesörlü telefonların dağılımına baktığımızda ilk önceleri yoğun bir şekilde kullanımda olan jetonlu telefon sayısının 37 binlerden 17 binlere düştüğünü diğer taraftan kartlı telefon sayısının da kullanım kolaylığından dolayı 18 bin'den 59 bin'e yükseldiğini görmekteyiz. Toplam 77 bin olan ankesörlü telefon sayısı her ne kadar yüksek gözüksede ve Türk Telekom yeni yaptığı yatırımlarla bu sayıyı arttırmayı hedeflese de bu rakamlar 65 milyon nüfusa sahip bir ülke için halen yetersiz kalmaktadır. Diğer ülkelerle yapılacak karşılaştırmalar raporun ileri kısımlarında yer alacaktır.

6. İNTERNET HİZMETLERİ

**TTNet 1999'da
hayata geçti...**

Türk Telekom'un sunduğu diğer bir hizmette internet hizmetleridir. İlk internet hizmetini 1996 yılında kurduğu Türkiye Ulusal Altyapı Ağı (TURNET) ile sağlanmaya başlayan Türk Telekom, gelişen teknoloji ve artan talep karşısında ihtiyaca cevap veremeyecek bir duruma gelmiştir. Bu gelişmeler ışığında 1998 yılında internet hizmetlerinin kullanıcılara daha sağlıklı, kolay ve ucuz olarak sunulması amacıyla 140 erişim noktası (POP) ile tüm il merkezleri ve büyük illerin bir çok santral merkezini kapsayan TTNNet şebekesi kurmuş ve 1999 yılında hizmet vermeye başlamıştır.

TURK TELEKOM'UN İNTERNET SEBEKE BUYUKLUKLERI						
	YURTDISI HAT KAPASİTESİ (Mbps)	YURTDICI ANA OMURGA HIZI (Mbps)	ERİSİM NOKTASI MERKEZ SAYISI	ERİSİM TİP VE HIZLARI		PORT SAYISI
TURNET	Cikis: 12	2	3	Dial-up	28.8 Kbps	288
	Giris: 12			Kiralık Devre Baglanti	64 Kbps - 2 Mbps	128
TTNet	Cikis: 42	155	140	Dial-up	56 Kbps	14250
	Giris: 68			ISDN-BRI	64-128 Kbps	4830
				Kiralık Devre Baglanti	64 Kbps- 2Mbps	2328
				Frame Relay	64 Kbps- 2Mbps	5202
				ADSL (Asimetrik Erisim)	640 Kbps (Abone-Sebeke)	4290
					8 Mbs (Sebeke- Abone)	
				ATM	2-155 Mbps	92
				KATV	Max. 10Mbps	

ATM servisi, kullanıcıların geniş alanda yüksek hız ve esnek band ihtiyaçlarını karşılayan bir teknolojidir. ATM telefon görüşmelerinde çoklu ortam uygulamalarına, yüksek kaliteli görüntülere kadar her türlü bilgiyi aktarmaya yarayan bir teknolojidir.

ISDN servisi, Tümlleşik Hizmetler Sayısal Ağı olarak tanımlanan sistem, ses, metin, görüntü yada verinin bir terminalden diğerine standart ve uyumlu sayısal bir işarete dönüştürülerek iletilmesini sağlamaktadır.

Frame Relay servisi, kruzmlara geniş alan ağıları üzerinden yüksek hızlarda servis alma imkanı veren, esnek bant genişliği kullanımı sağlayan, kiralık hatlara göre daha verimli ve ucuz bağlantı imkanı sağlayan bir servistir.

**TTNet'in kullanıcı
kapasitesi
618,000...**

Türkiye'de telefon penetrasyonunun düşük olmasından dolayı internet aboneliğinin de düşük seyretmesinden dolayı yeni projeler geliştiren Türk Telekom 2001 yılında ISDN, XDSL, kablo TV ve kablosuz internet erişimi sunmayı planlamaktadır. Yaklaşık olarak 50 milyon dolara malolması beklenen bu projeler ile Türk Telekom bir abonenin tüm iletişim gereksinimlerini bir sistem üzerinde giderebilecektir. Türk Telekom bütün bu ürünlerin normal

fiyatlandırmadan farklı olmamasını hedefleyerek kullanıcı sayısını arttırmayı planlamaktadır. Şu anda 1.2 milyon kullanıcısı olan internette TNet'in kullanıcı kapasitesi 618 bin'dir. Bundan dolayı kullanıcı kapasitesini yakın bir zamanda 1.5 milyon kullanıcı kapasitesine çıkarmayı planlayan Türk Telekom ayrıca TNet omurgasını 2.4 gigabit'e, 140 olan POP noktasında 58 yeni POP noktası eklemeyi planlamaktadır.

7. UYDULAR VE UYDU HİZMETLERİ

Türkiye'de uydu hizmetleri bankaların, büyük üreticilerin, buldukları noktalarda karasal bağlantı hizmeti alamayanların, kesintisiz haberleşmeye gerek duyanların, yurtdışı kaynaklı şirketlerin, ve yurtdışı haberleşmeye ihtiyaç duyanların istekleri doğrultusunda oluşmuş ve Türk Telekom tarafından sağlanmaya başlanmıştır.

Türk Telekom, 1979 yılında ilk uydu haberleşme yer istasyonunun hizmete verilmesiyle INTELSAT üzerinden Atlantik bölgesi uydularını kullanarak 13 ülkeyle haberleşme servisi vermeye başlamıştır. 1990 yılında Fransız Aerospatiale firması ile sözleşme imzalayarak 1994'te ilk haberleşme uydusu olan TÜRKSAT uydusunu uzaya fırlatmıştır. 1996 yılında ikinci haberleşme uydusu olan TÜRKSAT 1C'yi devreye sokan Türk Telekom, Türksat uydularını üreten Aerospatiale firması ile ortak olarak Eurasiasat firmasını kurmuştur. Eurasiasat \$70 mln sermayeye sahiptir. Türk Telekom'un Eurasiasat'taki payı %71'dir.

10 Ekim 1994 tarihinde hizmet vermeye başlayan TÜRKSAT 1B'nin kapsama alanı içerisinde Türkiye, Orta Avrupa ve Asya bulunmaktadır. TÜRKSAT 1B üzerinde Q - bantta (11-12 GHz) çalışan 10 tanesi 36 MHz, 6 tanesi de 72 MHz genişliğinde toplam 16 transponder bulunmaktadır. TÜRKSAT 1B uydusu üzerinden yurtiçi ve yurtdışı IBS telefon kanalları, çeşitli televizyon kanalları ve bazı radyo yayınları iletişimi yapılmaktadır ve tam kapasite çalışmaktadır.

Türk Telekom'un ikinci uydusu olan TÜRKSAT 1C uydusu, Türkiye ve Avrupa ile Türkiye ve Orta Asya'ya aynı anda servis vermek ve Avrupa ile Orta Asya arasında doğrudan bağlantı kurabilmek amacıyla Batı Spotunda Türkiye ve Avrupa, Doğu Spotunda ise Türkiye ve Orta Asya'yı kapsamak amacıyla tasarlanmıştır.

TÜRKSAT 1C uydusu üzerinden yine çeşitli Televizyon yayınları, radyo yayınları, Orta Asya ve Güneydoğu Anadolu IBS telefon servisi, VSAT data haberleşme servisleri sağlanmakta ve tam kapasitede çalışmaktadır. VSAT coğrafi açıdan dağınık birimlerin data ve faks haberleşmesini uydu haberleşme teknolojisiyle sağlayan bir sistemdir.

Türk Telekom şimdi üçüncü uydusu olan TÜRKSAT 2A'nın yapımını tamamlayarak fırlatmıştır. Bu uydu fırlatma bedeli dahil olmak üzere 260 milyon dolara malolmuştur. Avrupa'da üretilen en güçlü uydu olan TÜRKSAT 2A 15 yıl ömür'e sahiptir ve 1 milyar dolarlık bir gelir yaratması beklenmektedir.

TÜRKSAT 2A uydusu 32 artı 2 kanallı ve kapsama alanı bakımından Avrupa'nın en güçlü uydusudur. Türksat uydusunda yıllık kanal kiralama ücretinin 2.5 – 3.0 milyon dolar olması beklenmektedir. Uydu'da ayrıca, askeri haberleşmeyi sağlayacak 2 kanalda bulunmaktadır. Uydu kapasitesinin %50'si dolmuş vaziyettedir.

**3. uydu
TURKSAT 2A'dan
\$1 milyar gelir
bekleniyor...**

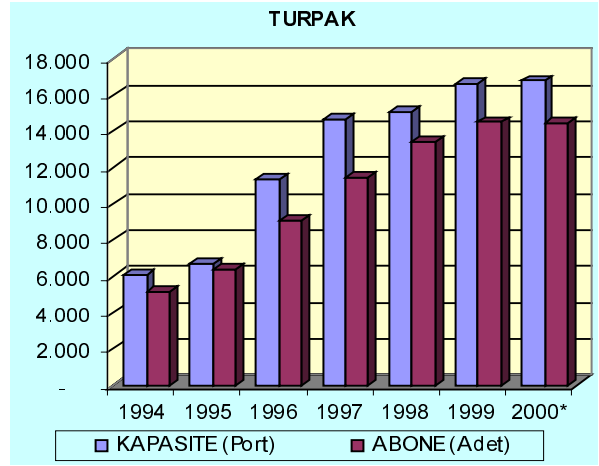
Türk Telekom'un sahip olduğu 3 uyduya ek olarak 1 adette işletimine ortak olduğu uydu bulunmaktadır. Amerikan şirketi Hughes tarafından üretilen ve Kalitel tarafından pazarlanan ANATOLIA –1 uydusunun işletimine ortak olan Türk Telekom, bu uyduya kendisine uzayda tahsis edilen alanın kaybedilmemesi amacıyla ortak olmuştur. Türk Telekom bu uyduda ilk yıl yaklaşık olarak 10, ikinci yıl ise 20 transponder kullanabilecektir. Uydunun kapsama alanı içerisinde Avrupa, Orta Asya, Ortadoğu, Türkiye, ve tüm Afrika bulunmaktadır. Uydudan ses ve data haberleşmesinin yanında doğrudan radyo - televizyon yayınları ve internet servislerinde verilmesi mümkün olacaktır.

Türk Telekom anlaşma koşullarına göre, kendisine tahsis edilen transponderların kiralanmasından elde edilecek 4.5 milyon dolara kadar olan gelirin %7'sini, 4.5 ile 12 milyon dolara kadar olan gelirin %17.5'ini, 12 milyon doların üstündeki gelirin ise %29'unu alabilecektir.

8. TURPAK (TÜRKİYE PAKET AKTARMA DATA ŞEBEKESİ)

17,000 abone kapasitesinin yaklaşık 14,000'i kullanılıyor...

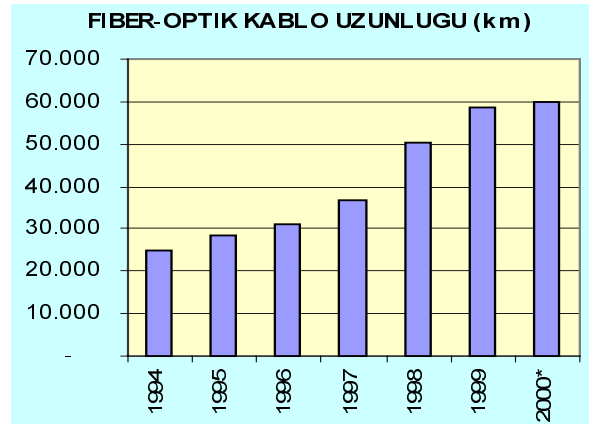
TURPAK yurtiçi ve yurtdışındaki çeşitli hız ve tipteki bilgisayarların birbirleriyle veri iletişimini hızlı ve kolay biçimde sağlamak amacıyla kurulmuş bir sistemdir. TURPAK servisine erişim ITI, çevirmeli erişim (dial-up), X.25, SDLC, API, ve Private dial-in protokolleri ile sağlanmaktadır. Yandaki grafikten de anlaşılacağı üzere TURPAK, 1994 yılında 5 bin civarında olan abone sayısını güçlü bir şekilde arttırarak 2000 yılının Nisan ayı itibariyle abone sayısını 14 bin civarına yükseltmiştir ve sistemin 17 bin abonelik kapasitesi bulunmaktadır (3 Nisan 2000 itibariyle) (Kaynak:TT).

9. KABLO HİZMETLERİ

Fiber optik ağı geliştirilmesi...

Türk Telekom 1976 yılında Antalya-Catania arasında toplam 480 kanallı ilk denizaltı koaksiyel kablosunun hizmete girmesiyle bu alanda hizmet vermeye başlamıştır. Bu alanda yatırımlarına önem veren Türk Telekom Türkiye içerisinde ve yurtdışı ağlara bağlantı konusunda önemli adımlar atmaktadır. Bilindiği üzere bakır kabloda gürültü, kapasite ve iletişim hızı düşüklüğü gibi olumsuzluklar fiber optik kablolar ile aşılmış ve iletişimde büyük kolaylıklar sağlanmıştır. 1998 yılında

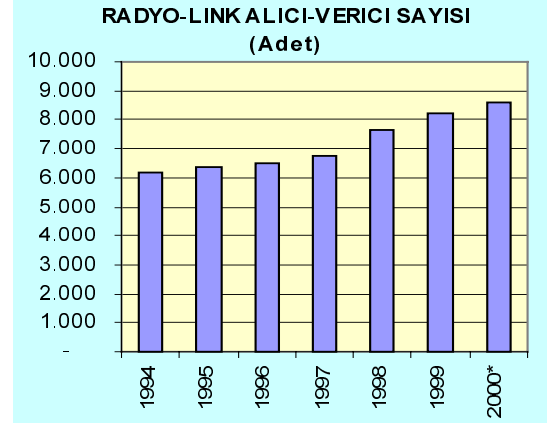

1998 yılında kurulan TAE (Trans Asya Avrupa Fiber Optik Kablo Sistemi), ITUR, ve KAFOS sistemleri ile Çin, Kazakistan, Özbekistan, Tacakistan, Türkmenistan, İran, Türkiye, Ukrayna, Polonya,

Almanya Romanya, Macaristan, Avusturya fiber optik bağı bulunan Türk Telekom yine BOTAŞ ile gerçekleştireceği bakışa bir proje ile fiber optik ağını geliştirme yönünde çalışmalar yapmaktadır.

Bu proje ile 2080 km'lik fiber-optik kablonun BOTAŞ'ın döşediği doğalgaz hattıyla birlikte döşenmesi planlanmaktadır. Toplam projenin 23.2 milyon dolara malolması ve Temmuz 2001 yılında tamamlanması beklenmektedir. Bu proje ile Gürbulak sınır kapısından Seydişehir'e kadar olan bölge 48 hatlık fiber-optik kablo hattına sahip olacaktır. Bu projeden ayrı olarak Türk Telekom Botaş ile Mavi Akım projesinde ve Bakü-Ceyhan projesinde de aynı anlaşmayı sağlamak üzere görüşmektedir. Ankara-İstanbul otoyol hattının yapımı sırasında açılan kanallara Türk Telekom'un döşediği 48 hatlık fiber kablolarla, BOTAŞ'ın döşediği kablolar Ankara'da birleştiğinde Türk Telekom Doğu ve Batı'yı birbirine bağlayacak ve coğrafi konumu gereği Doğu'dan Batı'ya data ve veri iletişimi konusunda önemli bir yer sahip olacaktır.

Bu arada Türk Telekom radyo-link bağlantı ağına yaptığı yatırımlarla güçlendirmektedir. Yandaki grafikten de görüleceği üzere 1994 yılından beri yaptığı yatırımlarla alıcı-verici sayısını yaklaşık %50 oranında arttırmıştır (Kaynak:TT).

10. GSM Faaliyetleri

4. GSM lisansı Türk Telekom'da...

2000 yılının Nisan ayında Ulaştırma Bakanlığı'nın GSM 1800 lisansı ihalesinde İş Bankası - Telekom İtalia'nın (İş-Tim) ardından 4. GSM operatörlüğü lisansını Türk Telekom almıştır.

Türk Telekom'da, İş-Tim'in 4. GSM lisansı için verdiği 2.525 milyar dolar olan bedel karşılığında GSM lisansını işletme hakkı kazanmıştır. Ekim ayının ortalarında Ulaştırma Bakanlığı ile Türk Telekom arasında dördüncü GSM sözleşme taslağı parafe edilmiştir. Türk Telekom, \$2.525 milyar'ı Hazine'ye alacakları karşılığında mahsup sistemiyle ödeme teklifinde bulunmuştur. Yandaki tablo'dan da görüleceği üzere mahsuplaşma yönteminin kabul edilmesi sonucunda Türk Telekom'un 4. GSM lisansı için ödeyeceği miktarın yaklaşık olarak 714 milyon civarında olması beklenmektedir.

Türk Telekom'un Ödeme Planı	Miktar (mln\$)
TT'nin brüt satışlarından 1996-99 arasında yapılan kesintiler	2,128
Geliştirme Fonundan Alacaklar	15,7
Başbakanlık'tan Alacaklar	60,4
Hazine'den Alacaklar	10,9
Resmi Dairelerden Alacaklar	24,4
Mahsup Edilecek Toplam	2,239
Lisans Bedeli + KDV	2,954
TT'nin Ödeyeceği Miktar	714,6

Yüksek Planlama Kurulu kararı gereği ayrı bir şirket olarak işletilmesi gereken GSM 1800 lisansı için, Türk Telekom ayrı bir şirket kurma çalışmalarını tamamlamıştır. Yeni şirketin isminin (AY-CELL) Ticaret Sicil Gazetesine başvurularak tescil ettirilmesini takiben gerekli yatırımların tamamlanması ile 0 (565) arama koduyla hizmet vermeye başlayacaktır.

20 milyar sermaye ile kurulacak olan şirkette 5 ortak bulunmaktadır ve bu ortaklar sırasıyla Türk Telekom Genel Müdürlüğü, Türk Telekom Genel Müdürü, Muhasebe Daire Başkanı, Hukuk Müşaviri, ve GSM Daire Başkan Yardımcısı'ndan oluşmaktadır.

Türk Telekom ile Ulaştırma Bakanlığı arasında Bakanlıktan yapılan bir açıklama ile 20 Aralık 2000 tarihinde imzalanması duyurulan GSM 1800 lisan devir sözleşmesi, imza tarihinde Katma Değer Vergisi ödemesi gerekliliğinden dolayı ertelenmiş daha sonra 12 Ocak tarihinde imzalanmıştır.

Türk Telekom, GSM 1800 şebekesinin altyapısını kuracak firmalardan teklif almaya Eylül ayında başlamıştır. Bu altyapıyı kuracak olan firma veya firmalar'ın GSM 1800 işletmesinin pazarlamasını da yapması beklenmektedir. GSM 1800 altyapısı için teklif veren firmalar arasında Alcatel Teletaş, Netaş Northern Telekom, Siemens, Ericsson, ve Nokia firmaları teklif vermiştir. Şirketlerle olan görüşmeler halen devam etmekte olup halen sonuçlandırılmamıştır. İlk başta yaklaşık 2 milyar dolar olarak planlanan yatırımın roaming'in serbest bırakılması ile daha düşük bir miktara gerilemesi beklenmektedir.

III. TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş'NİN HUKUKİ YAPISI

Türk Telekom'un hukuki yapısı 27 Ocak 2000 tarih ve 4502 sayılı ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile belirtilmiştir. Bu maddeye göre Posta ve telgraf tesis ve işletmesine ilişkin hizmetler T.C. Posta İşletmesi Genel Müd. (Posta İdaresi) telekomünikasyon hizmetleri ise Türk Telekom Anonim Şirketi (A.Ş.) tarafından yürütülmektedir. Bu kanuna göre Türk Telekom her türlü telekomünikasyon hizmetlerini yürütmeye ve telekomünikasyon altyapısını işletmeye yetkilidir.

Türk Telekom'un sözkonusu yetkiye ilişkin hak ve yükümlülükleri Bakanlık ile imzalanacak görev sözleşmesi ve/veya görev sözleşmeleri ile belirlenir. Türk Telekom, görev sözleşmelerinde belirlenen asgari hizmetleri sunmakla yükümlüdür.

Türk Telekom bu kanuna göre özel hukuk hükümlerine tabii bir anonim şirkettir. Kamu iktisadi teşebbüslerinin kuruluş, teşkilat ve faaliyetleri ile ilgili mevzuat bu yüzden Türk Telekom'a uygulanmamaktadır. Sadece Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimine ilişkin 3346 sayılı kanunun 9 maddesi hükümleri uygulanabilir.

IV. YENİ TELEKOMÜNİKASYON KANUNU

Yeni Telekomünikasyon Kanunu, Telekomünikasyon sektöründe özelleştirmenin altyapısını hazırlamış ve düzenleyici ve denetleyici bir üst kurul oluşturulmasını hedeflemiştir. Yeni kanun 28 ana 8 geçici maddeden oluşmaktadır.

Yeni kanunun önemli maddeleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Türk Telekom, mobil telefon hizmetlerine ilişkin olarak, ayrı bir sözleşme imzalayacaktır. Türk Telekom'un yalnız ses iletimi ile altyapıyı içeren temel hakkı, 31 Aralık 2003 tarihine kadar devam edecektir. Diğer işletmecilerin ve kişisel telekomünikasyon tesisi sahiplerinin ara bağlantı ve altyapıdan yararlanma ihtiyaçları, öncelikle Türk Telekom tarafından sağlanacaktır.

Düzenleyici ve denetleyici bir üst kurul...

2. Tekel hakkının sona ermesinden sonra, Türk Telekom dışındaki sermaye şirketleri de kurum tarafından uygun bulunması koşuluyla telekomünikasyon hizmetlerinin yürütülmesi ve altyapı işletimi için yetkilendirilebilecektir. Türk Telekom'un görev sözleşmesinin hükümleri, tekel süresinin bitiminden sonra da geçerliliğini koruyacaktır.
3. Tüm Telekomünikasyon hizmetleri, ilgili hizmetin türüne göre ancak bir görev sözleşmesi, imtiyaz sözleşmesi, telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin kapsamında yürütülebilecektir.
4. Türk Telekom, işletmecilerle imzaladığı sözleşmelerin ve verdiği Telekomünikasyon ruhsatlarının şartlarına uyulmasını sağlanması için gereken tedbirleri almaya, faaliyetlerin mevzuata ve imtiyaz sözleşmesi, telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin şartlarına uygun yürütülmesini izleme ve denetlemeye, aykırılık halinde ilgili işletmecinin bir önceki takvim yılındaki cirosunun %3'üne kadar para cezası uygulama da yetkili olacaktır.
5. Yasaya göre Ulaştırma Bakanlığı, Milli Güvenlik, Kamu Düzeni, veya Kamu Hizmetlerinin gerektiği şekilde yürütülmesi amacıyla gerekli tedbirleri almak gerektiğinde tesisleri tazminat karşılığında devralma yada ağır kusur halinde imtiyaz sözleşmesini, Telekomünikasyon Ruhsatını yada Genel İzni iptal etme hakkına sahip olacaktır.
6. Telekom Hizmetlerinin yürütülmesinde veya altyapı işletiminde ve bu konularda yapılacak düzenlemelerde, herkesin makul bir ücret karşılığında telekomünikasyon hizmetlerinden ve altyapısından yararlanmasını sağlayacak uygulamalar teşvik edilecektir.
7. Telekomünikasyon hizmetleri ancak Ulaştırma Bakanlığı tarafından yapılan yetkilendirme ile yürütülebilecektir. Yasaya aykırı olarak imtiyaz sözleşmesi veya görev sözleşmesi yapılmaksızın Telekomünikasyon Tesisi kuran ve işletenlerin tesisleri mülki amirler tarafından kapatılacaktır ve işletmeye son verilecektir. Ayrıca failleri hakkında 2 ila 30 milyar arasında ağır para cezası verilebilecektir. Bunun tekrarlanması durumunda, failler hakkında 6 aydan 2 yıla kadar hapis ce 4 milyar'dan 60 milyar'a kadar ağır para cezası verilebilecektir.
8. Genel izin ve ruhsat almaksızın telekomünikasyon hizmeti verenlerin tesisleri mulki amirleri tarafından kapatılabilecek tekrarı halinde failleri 200 milyon'dan 3 milyar'a kadar para cezasına çarptırılabilir.
9. Telekomünikasyon Hizmeti sunan bir işletmeci ile abonelik sözleşmesi yapan gerçek ve tüzel kişiler faaliyetlerinin gereği olarak aldıkları hizmeti üçüncü kişilere verebileceklerdir.
10. Aboneler yararlandıkları hizmeti sadece ticaret amacıyla üçüncü kişilere sunamayacaklardır. Aksine davrananların abonelik sözleşmeleri iptal edilecektir.
11. İşletmeciler telekomünikasyon hizmetlerinin yürütülmesi ve alt yapı işletmesi karşılığında alacakları ücretleri ilgili mevzuat ve kurum düzenlemelerine aykırı olmayacak şekilde serbestçe belirleyebilecektir.
12. Ücretlerin telekom düzenlemelerine aykırı işlem ve eylemlerle belirlendiğinin tespit edilmesi yada telekomünikasyon hizmetlerinde, bir işletmecinin hukuki veya fiili bir tekel olduğunun veya ilgili hizmet veya coğrafi piyasada hakim bulunduğu tespit edilmesi

durumunda, telekom, hat, ve devre kiralaları da dahil olmak üzere ücretlerin hesaplanma yöntemlerini ve üst sınırlarını, belirlenen genel ilkeler çerçevesinde tayin ve tespit edilebilecektir.

13. Türk Telekom, yönetim kurulu kararıyla sözleşmeli olarak yerli ve yabancı yönetici ve uzman çalıştırabilecektir. Türk Telekom çalışanlarının istihdamında, güvenlik soruşturması yaptırılacaktır.

14. Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte Türk Telekom'da memur veya sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar, mevcut mali, sosyal ve emekli hakları saklı tutularak özel hukuka tabi personel statüsüne geçirilecektir. Yasanın yayınlanmasından itibaren 90 gün içerisinde mevcut statülerinde kalmak için başvurular diğer kuruluşlara nakil edilecektir.

15. Genel Müdürün, telekomünikasyon alanında 8 yıl deneyimli, en az 4 yıllık yükseköğrenim görmüş olması şartı aranacaktır.

Yeni yasanın yararları:

☺ Yeni Telekomünikasyon yasının çıkması ile Telsiz Genel Müdürlüğü iptal edilmiş ve Telekomünikasyon Kurumu adı altında düzenleyici bir kurum kurulmuştur. Bu kurum sektördeki gerekli düzenlemeleri sağlayacak, sektöre giriş ve çıkış şartlarını belirleyecek, tarifelerin alt ve üst limitlerini ilan edecek, ve sektörde rekabeti düzenleyecektir.

☺ Bu kanunla telekomünikasyon sektöründe kamunun ağırlığı azalacak ve bir çok alanda özel sektöre iş alanı açılacaktır. Böylece sektör rekabete açılarak daha sağlıklı bir şekilde gelişmesi sağlanacaktır.

☺ Yeni yasa ile Telekom personeline, milletvekillerine, basın organlarına ve basın mensuplarına, ve bazı kamu kuruluşlarına sağlanan yıllık 18 trilyon civarında indirimler uygulanmayacaktır.

☺ Türk Telekom bugüne kadar faaliyetlerini Kamu İktisadi Kuruluşu statüsüyle yürütmüştür ve yatırım yapmak için ödenek almakta zorlanmıştır. Bu yasa ile Türk Telekom yatırımlarını daha kolay bir şekilde yapabilecek, harcamalarını düzenleyebilecek, personel konusunda daha esnek seçimler yapabilecektir.

☺ Telekomünikasyon sektöründe Türk Telekom'un tekelinin kalkmasından dolayı rekabet artacak, özek sektörün bu alanda faaliyete geçmesi ile fiyatların düşmesi sağlanacak ve tüketici fiyat yanısıra hizmet seçme özgürlüğüne de sahip olacaktır.

☺ Yeni yasa ile birlikte telefon hatlarına haciz konması uygulaması sona ermiştir. Türk Telekom artık hattın haciz edilmesi ile kapalı kaldığı süre boyunca zarar etmesi önlenmiştir.

V. TELEKOMÜNİKASYON KURUMU

Telekomünikasyon sektöründe denetlemeleri ve düzenlemeleri sağlayacak olan Telekomünikasyon Kurulu 27 Ocak 2000 tarih ve 4502 sayılı kanun ile kurulmuştur.

Yatırımlarda kolaylık...

Rekabet ortamının sağlanması...

29 Haziran 2000 tarihinde faaliyetlerine başlayan Kurul'un en üst organı 5 üyeden oluşacaktır. Kurul üyeleri 5 yıllığına Bakanlar Kurulu tarafından atanacaktır ve görevden alınmaları bazı haller (yüz kısaltıcı suçtan mahkum olma ve hastalık nedeniyle görev yapamama) dışında mümkün olmayacaktır. 557 personellil bir kadrodan oluşması beklenen Telekomünikasyon Kurulu aşağıda açıklanan görevleri yerine getirecektir ;

- Türkiye'de serbest ve adil rekabete dayalı bir telekomünikasyon sektörü oluşturmayı amaçlayacaktır.
- Kurum İdari ve Mali açıdan özerk ve tamamen tarafsız nitelik taşıyacaktır.
- Türk Telekom veya herhangi başka bir kurum'la doğrudan bağlantısı bulunmayacaktır.
- Telekomünikasyon sektörü üzerinde ve sektörü düzenleyici, kural koyucu, uygulatıcı, ve gerekirse cezai tedbirleri alıcı bir statüye sahip olacaktır.
- Telekomünikasyon sektöründe frekans tahsisleri ve cep telefonları için kurulan baz istasyonlara standart verilmesi Kurum tarafından kararlaştırılacaktır.
- Telekomünikasyonla ilgili cihazların ithal izinlerini, GSM Operatörleri arasındaki ara bağlantı sözleşmeleri konusunda yetkili olacaktır.
- Telefonlara verilecek numaralar, telekomünikasyon sektöründe tekel oluşmasının engellenmesi için düzenleme yapma ve rekabeti düzenleme yetkisi yine Kurul'a verilmiştir.
- Ulaştırma Bakanlığınca verilen lisans ve imtiyazların takibi ve sektörün yeni teknolojilere uygun olarak yönlendirilmesini sağlayacaktır.

VI. ÖZELLEŞTİRME PROGRAMI

Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin özelleştirme çalışmaları 5 Ağustos 1996 tarihinde yürürlüğe giren 4161 sayılı Kanun çerçevesinde, iki aşamalı olarak yürütülmektedir. Bu kanun çerçevesinde birinci aşamada sektör politikası, satış stratejisi ve şirket değerini belirlemekle yükümlü Özelleştirme İdaresi Başkanlığı temsilcisinin başkanlığında, Ulaştırma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu ve Türk Telekom'un temsilcilerinden oluşan Değer Tespit Komisyonu kurulmuştur.

Değer Tespit Komisyonu'nun "sektör reformu ve değer tespiti" çalışmaları Goldman Sachs firması önderliğinde tamamlanmıştır. Mart 1997'de yapılan değerlendirme sonucu, değer tespit komisyonu Türk Telekom'a 20 milyar dolar değer biçmiştir. 1998 Ocak ayında özelleştirme ile ilgili yasa tasarısının tamamlanmış fakat dönemin Ulaştırma Bakanı Necdet Menziri'e o dönemde Turkcell ve Telsim ile ilgili soruşturma açılması ile özelleştirme ertelenmiştir.

Türk Telekom'un özelleştirilmesinde, şirketin sahibi olduğu uydular ve işletilme hakları özelleştirme dışarısında bırakılmıştır. Bu çerçevede uydular ile ilgili ayrı bir şirket kurulması ve uyduların işletme ve sahiplik haklarının bu şirkete devredilmesi ve bu şirketin stratejik yatırımcının kontrolü dışında bırakılması kararlaştırılmıştır.

Satis Miktarının Dagilimi	(%)
Stratejik Ortak	20
Sermaye Piyasasında Satis	14
Telekom Calisani	5
Posta Idaresi	10
Ara Toplam	49
Devlete Ait Kalan Bölüm	51
Toplam	100%

Stratejik ortağa satış...

Uydular özelleştirme kapsamı dışında...

1. Satış İhalesinin anons edilmesi...

29 Ocak 2000 tarihinde yürürlüğe giren 406 sayılı Türk Telekom yasasıyla sektörün liberalize edilmesine başlanması ile Türk Telekom'un özelleştirilmesine hız kazandırıldı. 2000 yılının Nisan ayında GSM lisanslarının başarılı bir şekilde yaklaşık olarak 2.5 milyar dolar fiyatla satılması ile Türk Telekom'da %20'lik hisse satışı için ihaleye çıkmıştır.

Satış Stratejisi... T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Türk Telekom A.Ş.'nin özelleştirme sürecini 13 Haziran 2000 itibarıyla başlattığını gazetelere verdiği ilanlarla açıklamıştır. Buna göre Türk Telekom'un %20 hissesi blok satış biçiminde **stratejik yatırımcı**'ya satışı gerçekleştirilecektir ve satış kapalı zarf teklif usulü uygulanacaktır.

Stratejik Yatırımcı... Buna göre, Stratejik yatırımcıdan Türk Telekom'un daha modern, etkin ve ticari esaslara göre yönetilen bir şirket olması hususunda tecrübe ve uzmanlık yoluyla katkıda bulunması beklenmektedir. Ayrıca, Stratejik yatırımcının telekomünikasyon altyapısı sahibi uluslararası temel telekomünikasyon işletmecisi veya en az bir tanesi altyapı sahibi uluslararası temel telekomünikasyon işletmecisi olmak üzere telekomünikasyon işletmecilerinden oluşan stratejik bir ortaklık yada alt yapı sahibi uluslararası temel telekomünikasyon işletmecisinin veya işletmecilerinin ağırlıkta olduğu yerli/yabancı ortakları içine alan bir ortaklık olması gerekmektedir.

Türk Telekom'un satışı için ihale şartnamesi alanlar Sabancı Holding, Koç Holding, Cıngıllı Holding, Doğuş Holding, Sakarya Telekom, ve Oyak grupları olmuştur. 1 Eylül 2000 olan ihaleye katılmak için son kayıt yaptırma süresi sonunda bu gruplardan hiç birinin kayıt yaptırmaması sonucunda ihale iptal edilmiştir.

Belirsizlikler...

İhalenin iptal edilmesindeki nedenler... Türk Telekom'un satış ihalesinden sonuç alınmamasının ana nedenleri, TT'de stratejik yatırımcıya tanınacak olan yönetsel hakların boyutundaki belirsizlik, satılacak olan oranın düşük miktarda olması ve Türk Telekom'un işleteceği 4. GSM 1800 şirketinde stratejik ortağın ne gibi haklara sahip olacağı en önemli belirsizlikler olarak görülmüştür.

İnteraktif bir ihale olan Türk Telekom ihalesinde yöntemin doğası uyarınca ihaleye katılmak isteyen firmalar, ihaleye girmek için istediği şartları ihale komisyonuna belirtmesi ve ihale komisyonu da bu şartlardan hangilerinin sağlanabileceğini açıklayarak ihaleye katılmak isteyen firmaya dönmesi gerekiyordu. Stratejik yatırımcının tercihine bırakılan şartlar arasında bu yönetsel haklar da bulunmaktaydı fakat hiçbir yatırımcıdan böyle bir başvuru gelmemesi ihale şartlarının daha ihalenin başından beğenilmediği anlamı da taşımaktadır. Ayrıca Telekom'un özelleştirilmesine ilişkin Kanun Hükmünde Kararnamede de (KHK) stratejik ortağa uygun oranda yönetsel hakların verileceği belirtilmiştir.

Bizim düşüncemize göre, Türk Telekom'un %51'nin özelleştirilmesi ve böylece yönetsel hakların da bir çözüme kavuşturulmasıdır. Şu anda yürürlükteki kanunla Türk Telekom'un %51'inin özelleştirilmesi mümkün gözükme de(kanun değişikliği gereklidir) stratejik ortağa tanınacak olan bir opsiyon ile mümkün olan hisse miktarının ihalede satılması geri kalan bölüm içinde kanun değiştirilene kadar uygun bir zaman süresi sonunda satışın gerçekleştirilmesi mümkün gözükmektedir. Bu yöntem sonucunda Türk Telekom'un özelleştirilmesinde ki bir çok sorunun ortadan kalması da mümkün olacaktır.

2. İhale nin anons edilmesi...

%33,5 blok satış...

Birinci ihale nin yatırımcılar tarafından başvuru gelmemesi üzerine iptal edilmesi sonucu, ihale şartnamesinde yapılan değişiklikler sonucu 15 Aralık 2000 tarihinde ikinci ihale ilanı gazetelerde ve daha sonrada resmi gazetede yayınlanmıştır.

İhale Komisyonu Türk Telekom'un mevcut çıkarılmış sermayesinin %33.5'lik kısmını blok satış yöntemiyle stratejik bir yatırımcıya satmayı planlamaktadır. Stratejik yatırımcı, altyapı sahibi uluslararası temel telekomünikasyon işletmecisi veya altyapı sahibi uluslararası temel telekomünikasyon işletmecisinin ağırlıkta olduğu telekomünikasyon işletmecilerinden müteşekkil stratejik bir ortaklık ya da alt yapı sahibi uluslararası temel telekomünikasyon işletmecisinin veya işletmecilerinin ağırlıkta olduğu yerli/yabancı sermayedarları da içine alan bir ortaklık olması olarak tanımlanmıştır. Stratejik yatırımcıya uygun yönetsel haklar verileceği belirtilmiştir.

Blok satış çerçevesinde Stratejik Yatırımcıya verilecek uygun yönetsel haklar kapsamında;

1. Yönetim kuruluna bağlı faaliyet gösterecek ve Şirketi idare edecek bir Stratejik Hizmetler Komitesi (İcra Komitesi) kurularak, bu komitenin çoğunluğunun Stratejik yatırımcı temsilcilerine (5 üye'den 3'ünün) verilmesi,
2. Şirketler hukukuna ilişkin olarak imzalanacak anlaşmalarda belirlenecek stratejik konulara ilişkin Yönetim Kurulu kararlarında Stratejik Yatırımcı'ya onay hakkı verilmesi (oy çokluğu ile),
3. Genel Müdür olarak Stratejik Yatırımcı tarafından gösterilecek adayın atanması bulunmaktadır.
4. Ayrıca Kararname ile Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin hisse koşullarının belirlenmesinde bazı düzenlemeler öngörülmüştür. Bu düzenlemelere göre;

Stratejik ortağa yönetim kurulunda hissesi oranında temsil hakkı tanınması,

- Blok satış çerçevesinde imzalanacak sözleşmelerin şartlarının yerine getirilip getirilmediğinin dönemsel olarak izlenmesi ve Genel Kurul'a raporlanması amacıyla, Telekomünikasyon Kurumu ve Hazine Müsteşarlığının birer üye ile Türk Telekomünikasyon A.Ş.'deki kamu hisselerinin ve stratejik ortağın 2'ser üye ile temsil edileceği toplam 6 üyeli bir İzleme Komitesi'nin kurulması hususlarına yer verilmesi ve bunlarla ilgili olarak tanınacak diğer uygun yönetsel haklar ile stratejik konuların düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile belirlenmesi kararlaştırılmıştır.

İhale Süreci...

- İhale ile ilgilenen yatırımcılar, 18 Aralık'tan itibaren bir gizlilik taahhütnamesi imzalayarak, 15,000 ABD doları karşılığında Tanıtım Dökümanı ve İhale Şartnamesi alabileceklerdir.

- Tanıtım dökümanı ve ihaleye ilişkin tüm detayların yer aldığı ihale şartnameleri 10 Ocak 2001 tarihinden itibaren Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na (ÖİB) teslim edilmeye başlanacaktır.
- Bakanlar Kurulu hükmündeki özelliklere sahip yatırımcılar tespit edilip ÖİB'na kayıt yaptırılacaktır.
- Uygun özelliklere sahip olan yatırımcılara şirkette (TT) hazırlanan veri odalarına giriş izni verilecektir. Şirketler hukukuna ilişkin dökümanlar ancak veri odasına kabul edilmiş yatırımcılara verilecektir.
- Yatırımcılara Türk Telekom tarafından yönetim sunuşu yapılacaktır.
- İhale koşulları ile ilgili Komisyon ile birlikte toplantılar yapılacaktır.
- Tekliflerin alınmasından sonra ilk aşamada yatırımcılar tarafından hazırlanan iş planları incelenecektir ve finansal teklifleri değerlendirilecektir.
- Yatırımcıların sunacakları teklifler 14 Mayıs 2001 saat 16:00'a kadar Türk Telekom için Teklif-Gizli ibaresi bulunan kapalı zarflarda Özelleştirme İdaresi Başkanlığına teslim edilecektir.
- Teklifler standart ve nihai dökümanlar baz alınarak hazırlanacak ve bir iş planı ile ABD doları bazında finansal teklif içerecektir. Blok satış ihalesi, kapalı teklif usulüyle başlayacak ve sadece en yüksek fiyatı veren firma ile ikinci en yüksek fiyatı veren firmanın davet edileceği açık arttırma ile devam edecektir. Açık arttırma ile ihale teknik olarak sonuçlandırılacaktır.
- Son olarak sırasıyla Rekabet Kurumu ve Bakanlar Kurulu Kararıyla bu kararın Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmasından sonra, ihale hukuki olarak sonuçlanacaktır.

Son Gelişmeler...

KİGEM ve ESO'dan dava...

- **Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi Vakfı** (KİGEM), Türk Telekom'un özelleştirilmesi için açılan ihalenin iptali için 04 Ocak 2001 tarihinde Ankara Bölge İdari Mahkemesine dava açmıştır. Mahkeme ÖİB'dan 30 gün içerisinde savunmasını hazırlamasını istemiştir.
- Yine **Elektrik Mühendisleri Odası** (EMO), Başbakanlık, Ulaştırma Bakanlığı, ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığına karşı, Türk Telekom'un %33.5'lik hissesinin blok olarak stratejik bir ortağa satılmasıyla ilgili Bakanlar Kurulu'nun kararı ve ihale ilanının iptali amacıyla Danıştay'da dava açmıştır. Bu satışın hukuka aykırı olduğunu iddia etmektedir.
- **Hukuki problem...** Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in iki maddesininin çıkarılması koşuluyla imzaladığı Türk Telekom'un özelleştirilmesi ile ilgili kararnamede, çıkarılan bölümlerin Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) kararıyla hayata geçirilmesinin yasaya ve hukuka aykırı olduğu yine hukukçular tarafından tartışılmaktadır. Özelleştirme İdaresinin sektretery düzeyinde görev yaptığını savunan hukukçulara göre ÖYK'nın Telekom veya herhangi bir konuda karar alma etkisinin bulunmadığını savunmakta ve bu yetkinin sadece Bakanlar Kuruluna ait olduğunu savunmaktadırlar. Sn. Cumhurbaşkanı'nın kararnameden çıkarılmasını istediği iki madde, Telekom'un %33.5'ini

alacak olan stratejik yatırımcıya genel müdürü atama hakkı ile mali konularda eşit hak tanınmayı içeren maddelerdir.

- **Hükümet...** Tüm bu gelişmeler karşısında Hükümet tek maddelik bir yasa taslağı hazırlamıştır ve Bakanlar Kuruluna imza için sunmayı planlamaktadır.

VII. Devlet Planlama Teşkilatının (DPT) Beklentileri...

Devlet Planlama Teşkilatının tahminlerine göre Telefon santral kapasitesinin 2000 - 2005 yılları arasında %34 oranında büyüyerek 28.2 milyon'a ulaşması, sabit telefon abonelerinin sayısının %33 oranında büyüyerek 26 milyon'a ulaşması, telefon abone yoğunluğunun 37'ye yükselmesini (her yüz kişiden), telefon trafiğinin %71 oranında artarak 205 milyon kontüre yükselmesi, kırsal telefon irtibatının %26 oranında artarak 76 bin adete çıkması, ankesörlü telefon sayısının %89 oranında artarak 190 bin adet dolaylarına ulaşması, fiber optik kablo uzunluğunun %34 oranında artarak 103 bin km'ye ulaşmasını, analog telefon kullanıcılarının sayısının %18 oranında artarak 149 bin'e yükselmesini, GSM abonelerinin %154 oranında büyüyerek 30.5 milyona ulaşmasını, kablo TV abone sayısının %254 oranında artarak 4.6 milyon aboneye yükselemesini, ve internet kullanıcılarında kişisel bilgisayar sahipliğinin artmasından dolayı % 809 oranında artarak 15 milyon aboneye ulaşması beklenmektedir.

**2000-05'de
sabit telefon
aboneleri 28.2
milyon...**

**telefon abone
yoğunluğu 37%...**

**2005'te 30.5
milyon cep
telefonu
kullanıcısı...**

HABERLEŞME HİZMET KAPASİTELERİNDE GELİŞMELER						
	1995	1999	2000 (1)	2005 (2)	YILLIK ORTALAMA YUZDE ORANI	
					VII. PLAN DONEMI	VIII. PLAN DONEMI
Telefon Santral Kapasitesi ('000 hat)	14,550	19,679	21,129	28,220	7.7	6.0
Telefon Abone Sayısı ('000 adet)	13,227	18,054	19,510	26,000	8.1	5.9
Yogunlugu (abone/100 kişi)	21.8	28.0	29.9	37.0	6.5	4.4
Telefon Trafigi (milyon kontür)	64,057	115,318	120,000	205,000	13.4	11.3
Kırsal Telefon İrtibati (adet)	46,500	51,381	60,529	76,000	5.4	4.7
Ankesörlü Telefon Sayısı (adet)	58,125	78,086	101,166	190,863	11.7	13.5
Dagıtım Tesisleri (Bin Cift Hat)						
-Prensipal Sebeke	22,392	30,050	32,173	39,700	7.5	4.3
-Lokal Sebeke	30,886	42,740	46,054	58,650	8.3	5.0
Fiber Optik Kablo Uzunlugu (km)	28,300	58,770	76,656	103,000	22.1	6.1
Mobil Telefon Abonesi						
-Analog (NMT 450)	103,833	121,517	126,000	149,000	3.9	3.4
-Sayısal (GSM) ('000)	332	7,500	12,000	30,500	104.9	20.5
Kablo TV Abonesi ('000 adet)	404	750	1,300	4,600	26.3	28.8
İnternet Kullanıcı Sayısı ('000 adet)	30	900	1,650	15,000	122.9	55.5

(1) Gerçekleşme Tahmini

DPT Tahmini

(2) Tahmin

VIII. TÜRK TELEKOM'UN FİNANSAL TABLOLARI

AYRINTILI BİLANÇO (M İn. TL)	1995	1996	1997	1998	1999	Değişim 98-99
I. DONEN VARLIKLAR	40,374,118	52,419,031	217,684,661	490,228,450	402,758,667	-18%
A. Hazir Değerler	12,027,013	16,895,329	83,405,089	220,051,004	178,397,169	-19%
B. Menkul Kiy.	7,081,917	4,750,273	62,426,529	135,300,813	34,684,835	-74%
C. Kısa Vad. Tic. Al.	15,547,945	24,250,057	58,413,638	115,184,513	171,006,934	48%
E. Stoklar	4,957,831	4,338,311	6,180,577	6,110,056	9,025,969	48%
F. Diğer Donen Varlıklar	759,412	2,185,061	7,258,828	13,582,064	9,643,760	-29%
II. DURAN VARLIKLAR	73,749,730	109,883,570	200,336,090	387,355,635	665,643,415	72%
A. Uzun Vad. Tic. Al.	564,084	1,109,609	2,139,195	3,577,943	63,229,808	1667%
B. Diğer Uzun Vad. Al.	255,507	1,297,010	4,092,214	10,282,621	13,787,559	34%
D. Maddi Duran Varlıklar	65,648,871	99,639,139	175,821,620	340,605,253	528,909,058	55%
E. Maddi Olm. Duran Varlıklar	39	86	97,954	254,205	1,686,539	563%
F. Diğer Duran Varlıklar	7,281,229	7,837,726	18,185,107	32,635,613	58,030,451	78%
AKTİF TOPLAMI	114,123,848	162,302,601	418,020,751	877,584,085	1,068,402,082	22%
I. KISA VADELİ BORÇLAR	20,840,302	45,920,885	128,379,402	296,928,859	348,235,952	17%
A. Finansal Borçlar	6,589,894	534,414	0	0	735,890	a.d.
B. Ticari Borçlar	10,997,492	18,462,213	23,442,841	67,034,970	203,038,941	203%
C. Diğer Kısa Vadeli Borçlar	1,989,718	6,360,946	19,104,242	27,223,702	62,867,548	131%
D. Alınan Siparis Avansları	0	0	0	0	0	-
E. Borç ve Gider Karsılıkları	1,263,198	20,563,312	85,832,319	202,670,187	81,593,573	-60%
II. UZUN VADELİ BORÇLAR	44,266,872	7,085,655	10,678,121	16,781,436	24,919,094	48%
A. Finansal Borçlar	34,549,008	6,000,160	9,075,677	14,491,068	22,020,532	52%
B. Ticari Borçlar	750,330	1,079,520	1,593,245	2,170,178	2,834,102	31%
C. Diğer Uzun Vadeli Borçlar	8,967,534	5,975	9,199	120,190	64,460	-46%
D. Alınan Siparis Avansları	0	0	0	0	0	-
E. Borç ve Gider Karsılıkları	0	0	0	0	0	-
III. ÖZ SERMAYE	49,016,674	109,296,061	278,963,228	563,873,790	695,247,036	23%
A. Sermaye	2,500,000	2,500,000	80,000,000	80,000,000	225,000,000	181%
B. Sermaye Taahhütleri (-)	0	0	0	0	0	-
C. Emisyon Primi	0	0	0	0	0	-
D. Yen. Deg. Değer Artışı	44,116,857	74,521,898	56,597,056	155,279,591	122,348,753	-21%
E. Yedekler	779,510	9,445,148	20,007,581	15,679,650	46,801,496	198%
F. Net Dönem Karı	1,620,307	22,829,015	122,358,591	312,914,549	301,096,787	-4%
G. Dönem Zararı (-)	0	0	0	0	0	-
PASİF TOPLAMI	114,123,848	162,302,601	418,020,751	877,584,085	1,068,402,082	22%
GELİR TABLOSU (M İn. TL)	1995	1996	1997	1998	1999	Değişim 98-99
A. Brut Satışlar	83,609,778	215,566,465	548,401,497	1,034,966,329	1,533,532,475	48%
B. Satışlardan İndirimler (-)	12,983,659	39,112,820	116,145,646	185,866,679	253,597,422	36%
C. Net Satışlar	70,626,119	176,453,645	432,255,851	849,099,650	1,279,935,053	51%
D. Satışların Maliyeti (-)	61,915,864	126,584,090	255,269,637	487,599,068	1,028,162,681	111%
BRUT SATIŞ KARI (ZARARI)	8,710,255	49,869,555	176,986,214	361,500,582	251,772,372	-30%
E. Faaliyet Giderleri (-)	0	0	0	0	0	-
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)	8,710,255	49,869,555	176,986,214	361,500,582	251,772,372	-30%
F. Diğer Faal. Gelirler ve Karlar	5,000,689	28,979,053	38,511,706	193,832,417	235,472,183	21%
G. Dig. Faal. Giderler ve Zar. (-)	827,651	2,191,727	4,466,010	15,311,096	21,635,578	41%
H. Finansman Giderleri (-)	1,807,265	8,052,902	157,881	822,382	1,282,838	56%
FAALİYET KARI (ZARARI)	11,076,028	68,603,979	210,874,029	539,199,521	464,326,139	-14%
I. Olaganüstü Gelirler ve Karlar	608,115	2,332,482	8,206,687	10,863,767	16,833,821	55%
J. Olaganüstü Gid. ve Zar. (-)	9,464,812	20,928,705	2,002,326	6,607,185	29,574,107	348%
DÖNEM KARI (ZARARI)	2,219,331	50,007,756	217,078,390	543,456,103	451,585,853	-17%
K. Oden. Vergi ve Yasal Yük. (-)	599,024	27,178,741	94,719,799	230,541,554	150,489,066	-35%
NET DÖNEM KARI (ZARARI)	1,620,307	22,829,015	122,358,591	312,914,549	301,096,787	-4%
MAKRO PARAMETRELER	1995	1996	1997	1998	1999	
TEFE (Ortalama)	95.7%	75.1%	80.9%	74.2%	63.2%	
US\$/TL (dönem-sonu)	61,047	107,505	205,740	314,230	542,703	
US\$/TL (ortalama)	46,634	83,252	155,626	265,588	422,089	

AYRINTILI BILANCO ('000 USD)	1995	1996	1997	1998	1999	Değişim 98-99
I. DONEN VARLIKLAR	661,361	487,596	1,058,057	1,560,094	748,655	-52%
A. Hazir Degerler	197,012	157,159	405,391	700,286	331,608	-53%
B. Menkul Kiy.	116,008	44,187	303,424	430,579	64,473	-85%
C. Kisa Vad.Tic. Al.	254,688	225,571	283,920	366,561	317,871	-13%
E. Stoklar	81,213	40,355	30,041	19,445	16,778	-14%
F. Diger Donen Varliklar	12,440	20,325	35,282	43,223	17,926	-59%
II. DURAN VARLIKLAR	1,208,081	1,022,125	973,734	1,232,714	1,237,311	0%
A. Uzun Vad.Tic. Al.	9,240	10,321	10,398	11,386	117,533	932%
B. Diger Uzun Vad. Al.	4,185	12,065	19,890	32,723	25,629	-22%
D. Maddi Duran Varliklar	1,075,382	926,833	854,582	1,083,936	983,146	-9%
E Maddi Olm. Duran Varliklar	1	1	476	809	3,135	288%
F. Diger Duran Varliklar	119,273	72,906	88,389	103,859	107,868	4%
A K T I F T O P L A M I	1,869,442	1,509,721	2,031,791	2,792,808	1,985,966	-29%
I. KISA VADELİ BORÇLAR	341,381	427,151	623,989	944,941	647,308	-31%
A. Finansal Borclar	107,948	4,971	0	0	1,368	a.d.
B. Ticari Borclar	180,148	171,734	113,944	213,331	377,413	77%
C. Diger Kisa Vadeli Borclar	32,593	59,169	92,856	86,636	116,859	35%
D. Alinan Siparis Avanslari	0	0	0	0	0	a.d.
E. Borc ve Gider Karsiliklari	20,692	191,278	417,188	644,974	151,668	-76%
II. UZUN VADELİ BORÇLAR	725,128	65,910	51,901	53,405	46,320	-13%
A. Finansal Borclar	565,941	55,813	44,112	46,116	40,932	-11%
B. Ticari Borclar	12,291	10,042	7,744	6,906	5,268	-24%
C. Diger Uzun Vadeli Borclar	146,896	56	45	382	120	-69%
D. Alinan Siparis Avanslari	0	0	0	0	0	a.d.
E. Borc ve Gider Karsiliklari	0	0	0	0	0	a.d.
III. OZ SERMAYE	802,933	1,016,660	1,355,902	1,794,462	1,292,338	-28%
A. Sermaye	40,952	23,255	388,840	254,591	418,234	64%
B. Sermaye Taahhutleri (-)	0	0	0	0	0	a.d.
C. Emisyon Primi	0	0	0	0	0	a.d.
D. Yen. Deg. Deger Artisi	722,670	693,195	275,090	494,159	227,424	-54%
E. Yedekler	12,769	87,858	97,247	49,899	86,996	74%
F. Net Donem Kari	26,542	212,353	594,724	995,814	559,684	-44%
G. Donem Zarari (-)	0	0	0	0	0	a.d.
P A S I F T O P L A M I	1,869,442	1,509,721	2,031,791	2,792,808	1,985,966	-29%
AYRINTILI GELİR TABLOSU ('000 USD)	1995	1996	1997	1998	1999	Değişim 98-99
A. Brut Satilar	1,792,893	2,589,325	3,523,842	3,896,887	3,585,701	-8%
B. Satislardan Indirimler (-)	278,416	469,812	746,313	699,831	592,961	-15%
C. Net Satilar	1,514,477	2,119,512	2,777,530	3,197,056	2,992,740	-6%
D. Satislarin Maliyeti (-)	1,327,698	1,520,493	1,640,276	1,835,923	2,404,047	31%
BRUT SATIS KARI (ZARARI)	186,779	599,019	1,137,254	1,361,133	588,693	-57%
E. Faaliyet Giderleri (-)	0	0	0	0	0	a.d.
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)	186,779	599,019	1,137,254	1,361,133	588,693	-57%
F. Diger Faal. Gelirler ve Karlar	107,233	348,088	247,463	729,824	550,580	-25%
G. Diger Faal.Giderler ve Zararlar (-)	17,748	26,326	28,697	57,650	50,588	-12%
H. Finansman Giderleri (-)	38,754	96,729	1,014	3,096	3,000	-3%
FAALİYET KARI (ZARARI)	237,510	824,052	1,355,005	2,030,210	1,085,686	-47%
I. Olaganustu Gelirler ve Karlar	13,040	28,017	52,733	40,905	39,361	-4%
J. Olaganustu Giderler ve Zararlar (-)	202,959	251,390	12,866	24,878	69,150	178%
DONEM KARI (ZARARI)	47,590	600,679	1,394,872	2,046,237	1,055,897	-48%
K. Od.Vergi ve Yasal Yuk.(-)	12,845	326,464	608,637	868,042	351,873	-59%
NET DONEM KARI (ZARARI)	34,745	274,216	786,235	1,178,195	704,024	-40%
MAKRO PARAMETRELER	1995	1996	1997	1998	1999	
TEFE (Ortalama)	95.7%	75.1%	80.9%	74.2%	63.2%	
US\$/TL (donem-sonu)	61,047	107,505	205,740	314,230	537,976	
US\$/TL (ortalama)	46,634	83,252	155,626	265,588	427,680	

Not: 1995 yılı bilançoları 8 aylık düzenlenmiştir.

En önemli gelir kalemi telefon servisleri...

Aşağıdaki tablodan'da görülebileceği üzere Türk Telekom sunduğu servisler karşılığı elde ettiği gelirlerin 1999 yılı itibariyle yaklaşık %97.3'lük kısmını telefon servislerinden (yurtiçi, yurtdışı, GSM ve diğer gelirler) elde etmektedir (1995 yılında %96.1). Telefon hizmetinden ayrı olarak gelirlere en fazla katkıda bulunan diğer hizmet ise TÜRKSAT gelirleridir. TÜRKSAT gelirleri, toplam gelirler içerisinde yaklaşık 1999 yılı itibariyle % 1.2'lik bir paya sahiptir. Toplam gelirler içerisindeki paylarına göre geriye kalan hizmetlerde Kablo TV, TURPAK, Araç Telefonu, TURNET, ve TRT Vericileri'dir. (Not: 1995 yılı verileri 8 aylıktır ve TRT Vericileri gelirleri 1999 yılının 9 aylık verileridir.)

HİZMETLER İTİBARIYLA GELİRLER (M In. TL)								
Yıllar	Telefon	Artis %	TÜRKSAT	Artis %	Kablo TV	Artis %	Araç Telefonu	Artis %
1995	73,284,631		733,663		869,049		811,621	
1996	200,204,019	173.2	2,103,589	186.7	2,569,104	195.6	1,699,905	109.4
1997	463,753,187	131.6	4,798,668	128.1	4,425,438	72.3	3,187,062	87.5
1998	1,009,479,575	117.7	9,801,256	104.2	6,714,625	51.7	5,402,059	69.5
1999	1,490,291,124	47.6	18,400,558	87.7	8,861,387	32	5,045,147	-6.6
Yıllar	TURPAK	Artis %	TURNET	Artis %	Çağrı Sistemleri	Artis %	VSAT	Artis %
1995	220,058		-		60610	-	-	
1996	592,867	169.4	21444		150145	147.7	16677	
1997	1,083,060	82.7	773061	3505	432933	188.3	68563	311.1
1998	2,129,775	96.6	1229427	59	950176	119.5	540237	687.9
1999	4,757,177	123.4	1892028	53.9	786867	-17.2	1037964	92.1
Yıllar	Teleks	Artis %	TRT Vericileri	Artis %	TOPLAM	Artis %		
1995	246,907		8,385		76,234,924		96.1%	
1996	377,871	53	29,559	252.5	207,765,180	172.5	96.4%	
1997	361,535	-4.3	90,737	207	478,974,244	130.5	96.8%	
1998	612,650	69.5	276,053	204.2	1,037,135,833	116.5	97.3%	
1999	624,703	2	544,102	97.1	1,532,241,057	47.7	97.3%	
HİZMETLER İTİBARIYLA GİDERLER (M In. TL)								
Yıllar	Telefon	Artis %	TÜRKSAT	Artis %	Kablo TV	Artis %	Araç Telefonu	Artis %
1995	68,837,367		1,212,176		368,648		222,164	
1996	148,093,439	115.1	1,948,682	60.8	739,238	100.5	449,031	102.1
1997	240,008,164	62.1	9,063,834	365.1	1,528,356	106.7	884,533	97
1998	475,251,112	98	15,884,967	75.3	3,211,132	110.1	1,728,199	95.4
1999	1,032,628,780	117.3	24,515,705	54.3	3,686,692	14.8	2,056,290	19
Yıllar	TURPAK	Artis %	TURNET	Artis %	Çağrı Sistemleri	Artis %	VSAT	Artis %
1995	129,872		-		34826		-	
1996	262,146	101.8	12125		70870	103.5	9370	-
1997	498,084	90	52720	334.8	141480	99.6	49925	432.8
1998	980,216	96.8	100184	90	277500	96.1	94874	90
1999	1,257,619	28.3	400855	300.1	546081	96.8	366172	286
Yıllar	Teleks	Artis %	TRT Vericileri	Artis %	TOPLAM	Artis %		
1995	435,523		2,775,017		74,015,593			
1996	726,079	66.7	5,446,443	96.3	157,757,423	113.1		
1997	1,669,926	130	7,998,832	46.9	261,895,854	66		
1998	1,602,702	-4	11,208,844	40.1	510,339,730	94.9		
1999	2,965,559	85	12,231,451	9.1	1,080,655,204	111.8		

Kaynak: TT

En büyük zarar yatırımdan dolayı uygunda...

Yukarıdaki iki tabloyu karşılaştırarak incelediğimizde Türk Telekom'un hizmetlerinin bir kısmında zararda olduğunu görmekteyiz. Dikkat çeken en büyük rakam yaklaşık 6 trilyon TL ile TÜRKSAT operasyonlarıdır. Bu hizmetlerin zararda olmasının nedeni yatırım miktarının büyük olması ve kendini amorti edip kâra geçmesinin zaman almasıdır. Diğer zararda olan hizmetlerden bazıları ise yaklaşık 11 trilyon TL ile TRT Vericileridir ve yaklaşık 2.3 trilyon TL

ile Teleks hizmetleridir (Not: 1995 yılı verileri 8 aylıktır ve TRT Vericileri gelirleri 1999 yılının 9 aylık verileridir.)

Yatırımların GSMH'dan aldığı pay %3'ün altında...

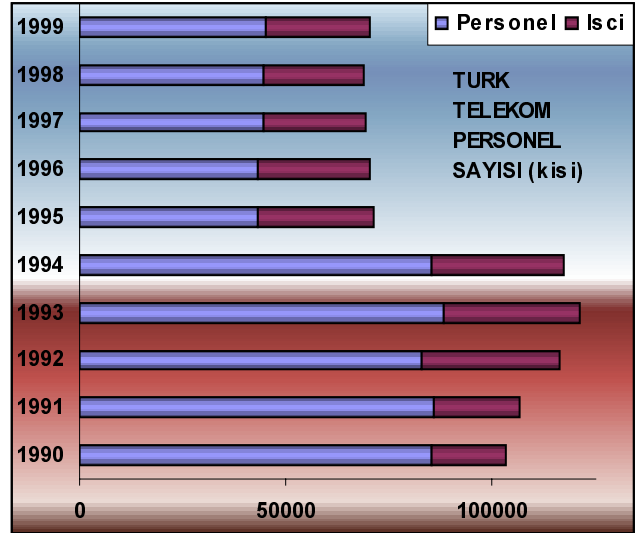
Yandaki tablodan Türk Telekom'un yıllar itibariyle yatırımlarını ve GSMH ile karşılaştırıldığında aldığı payları görmekteyiz. 2000 yılında GSMH milli hasıladan Türk Telekom'un %3.4 bir pay aldığını, 2001 yılında da tahmini olarak %2.7 gibi bir oranda pay alacağını tahmin etmekteyiz. Yıllar itibariyle GSMH'dan Türk Telekom'un aldığı pay ilk yıllarda bir artış göstermiş isede son yıllarda bu oran giderek azalmıştır.

TURK TELEKOM YATIRIMLARININ GSMH ALDIGI PAYLAR			
Yillar	GSMH (trilyon TL)	TURK TELEKOM YATIRIMLARI (Sabit Fiyat) (Milyar TL)	GSMH'daki Payı TURK TELEKOM/GSMH (%)
1990	280,865	1,761	6.3
1991	454,838	3,628	8.0
1992	774,319	6,507	8.4
1993	1,997,322	13,715	6.8
1994	3,887,903	19,054	4.9
1995	7,854,887	20,419	2.6
1996	14,978,067	35,273	2.4
1997	29,393,262	82,920	2.8
1998	53,012,781	157,392	3.0
1999	78,242,000	240,714	3.1
2000	124,967,000	420,000	3.4
2001T	153,405,000	420,000	2.7

Kaynak: TT ve Strateji Arastirma

70,000 çalışanı ile dev bir kuruluş...

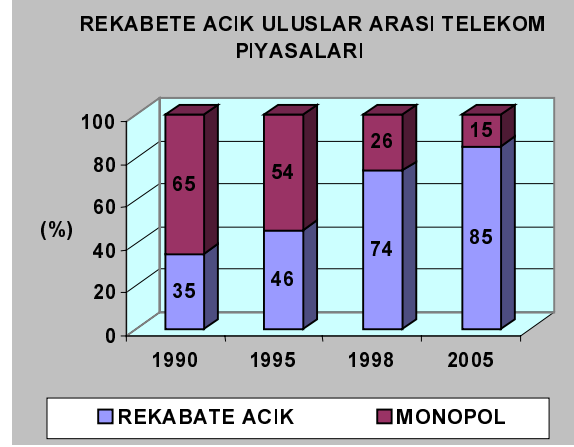
Bir sonraki tabloda, Türk Telekom'da çalışan işçi ve personel sayısının yıllar itibariyle gelişimini görmekteyiz. 1994 yılında görülen işçi ve personel sayısındaki azalma Türk Telekom'un PTT'nin bünyesinden ayrılması ile oluşmuştur. Son yıllara baktığımızda Türk Telekom'un personel sayısında, işçi sayısına göre daha hızlı bir artış olmuştur. Buna göre 1999 yılı itibariyle Türk Telekom'da 45 bin personel, 25 bin işçi olmak üzere toplam 70 bin kişi çalışmaktadır (Kaynak: Türk Telekom).

IX. TÜRK TELEKOM'UN YURTDIŞINDAKİ DİĞER ŞİRKETLER VE ÜLKELERLE KARŞILAŞTIRILMASI

Dünyada liberalizasyon..

Dünya Ticaret Örgütü'nün 1998 yılında kabul ettiği bir anlaşma ile Türkiye dahil, 70 ülke kendilerine ait telekomünikasyon sektörlerini kademeli olarak liberalize ederek rekabete açmayı kabul etmişlerdir. Bunun sonucunda 1990 yılında uluslararası telefon piyasasında birden fazla operatöre izin veren ülke sayısı 4 iken, bu sayı 1999 yılında 25'e yükselmiş ve 2005 yılında da bu sayının 48 ülkeye yükselmesi tahmin edilmektedir (Kaynak: ITU).

İSTATİSTİKLER

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2002
Sabit Hatlar (mln)	520	546	574	606	644	691	740	792	844	905	970	1,115
Mobil telefon aboneleri (mln)	11	15	23	34	55	91	145	214	319	472	650	1,000
Uluslararası Telef. Trafiki (milyar dk.)	33	38	43	48	56	62	71	80	90	100	110	130
PC sayısı (mln.)	120	130	150	170	190	230	260	320	370	430	500	670
Internet Kullanıcılar (mln.)	2.6	4.4	6.9	9.4	16	34	56	92	145	257	385	600

Kaynak: ITU

Dünyada hızlı büyüme...

Yukarıdaki tablodan telekom sektörünün ne kadar hızlı bir şekilde büyüdüğü açıktır. 2002 yılı itibarıyla sabit hat sayısının tüm dünyada 1,115 mln hatta ulaşması, mobil telefon abonelerinin sayısının 1,000 mln adede yükselmesi ve PC sayısının artmasıyla da internet kullanıcılarının 600 mln adede yükselmesi beklenmektedir.

Gelişmiş ülkelerdeki duruma baktığımızda aşağıdaki tabloyu görmekteyiz. Buna göre Norveç 100 kişiye düşen abone, TV, mobil telefon açısından en ileri konumdaki ülke pozisyonuna sahiptir. Gelişen ülkeler kategorisinde bulunan Türkiye'yi bu tabloda yer alan ülkeler ile karşılaştırdığımızda ülkemizdeki sektörün hala büyük oranda büyüme vaadeddiğini görmekteyiz.

Gelişmiş Ülkelerdeki İstatistikler (1999)

Ülke	100 Kisiye Düşen Abone Sayısı	100 Kisiye Düşen TV Sayısı	Internet Abone Sayısı (her 10bin)	100 Kisiye Düşen Mobil Abone Sayısı
Norvec	71.2	58.5	1,694	61.75
Finlandiya	55.2	64.3	1,850	65.12
ABD	68.2	84.9	1,386	31.15
UK	57.5	64.5	549	46.28
Kanada	65.5	71.5	976	22.65
Japonya	49.4	71.2	371	44.94
Fransa	57.9	60.3	313	36.4
Almanya	58.8	58	361	28.57
İtalya	46.2	48.8	142	52.83

Kaynak: ITU

Türkiye'de sektör önemli bir büyüme potansiyeline sahip...

Gelişmiş olan ülkeler ile rahat bir karşılaştırma yapabilmek için aşağıdaki tabloda da gelişmekte olan ülkelerin istatistikleri verilmiştir. Bu tabloya baktığımızda gelişmekte olan ülkeler içerisinde Türkiye'nin iyi bir konumda olduğunu fakat gelişmiş ülkelerin daha epey gerisinde bulunduğunu görmekteyiz. Türkiye halen büyümekte olan telekomünikasyon sektörüyle gelecek vaadeden bir ülkedir. Gelişmiş ülkelerde 100 kişiye düşen mobil telefon sayısı ortalama 35-45 arasında değişirken bu oranın Türkiye'de halen 11.9 olması, sektördeki güçlü büyümenin devam edeceğinin kanıtıdır. Yine 100 kişiye düşen sabit telefon oranına baktığımızda gelişmiş ülkelerde bu oranın 50 - 70 kişi olduğunu ve büyümenin artık yavaşladığını görmekteyiz. Fakat gelişmekte olan ülkelere ve Türkiye'de ise bu oran hala 26.5 kişi ile düşüktür fakat büyüme devam etmektedir.

Gelişmekte Olan Ülkelerdeki İstatistikler (1999)

Ülke	100 Kişiyeye Düşen Abone Sayısı	100 Kişiyeye Düşen TV Sayısı	İnternet Abone Sayısı (her 10 bin kişi)	100 Kişiyeye Düşen Mobil Abone Sayısı
Yunanistan	52.8	47.2	128.14	31.06
İsrail	45.9	32.8	424.95	45.89
Singapur	48.2	29.0	679.92	41.88
Cekoslavakya	37.1	46.7	205.32	18.95
Macaristan	37.1	44.2	200.76	16.21
Polonya	26.3	41.3	81.25	10.21
Arjantin	20.1	29.3	69.49	12.12
Rusya	20.6	42.1	15.78	0.92
Brezilya	14.9	32.4	47.41	8.95
Meksika	11.2	26.1	74.19	7.94
Türkiye	26.5	31.5	22.02	11.91

Kaynak: ITU

Yine aşağıdaki tablodan Türkiye'nin ve ülkemizin tek sabit hatlı telefon operatörü olan Türk Telekom'un dünyadaki yerini daha iyi bir şekilde görebiliriz. Türkiye temsil ettiği nüfus miktarı ve gelişmiş ülkelere uzak olan abone yoğunluğu ile gelecek vaadeden bir ülke konumundadır.

Ülke	Nüfus		GSMH		Ana Telefon Hatları	
	Toplam (mln)	Yogunluk (km başına)	Toplam (milyar US\$)	Kişi Başına Gelir (US\$)	Toplam ('000)	100 Kişiyeye Düşen Abone Sayısı
	1999	1999	1998	1998	1999	1999
Brezilya	168.0	20	775.4	4,675.0	24,985.0	14.87
Meksika	97.4	49	415.0	4,330.0	10,926.8	11.22
ABD	276.2	30	8,759.0	32,198.0	179,822.0	6610
Cin	1,266.8	132	964.5	768.0	108,807.0	8.59
İndonezya	209.3	109	124.8	605.0	6,080.2	2.91
İran	66.8	41	187.4	2,850.0	8,371.2	12.53
Malezya	21.8	66	72.5	3,333.0	4,433.0	20.31
Pakistan	134.5	167	60.9	467.0	2,986.1	2.22
Bulgaristan	8.3	75	12.3	1,470.0	2,833.4	34.22
Cekoslavakya	10.3	130	55.7	54.2	3,806.1	37.09
Fransa	58.9	108	1,451.7	24,324.0	34,100.0	57.91
Almanya	82.1	230	2,150.5	26,214.0	48,300.0	58.78
Yunanistan	10.6	81	121.5	11,463.0	5,610.9	52.81
Macaristan	10.2	110	47.4	4,651.0	4,108.6	40.24
Polonya	38.7	124	149.7	3,703.0	10,068.0	25.99
Romanya	22.4	94	41.5	1,846.0	3,743.0	16.71
Türkiye	68.2	87	204.6	2,960.0	18,054.0	26.47

Kaynak: ITU

Top - 20 Sabit Hat Telekom Operatörleri
 (1998 yurtici sabit hat sayısına göre)

Siralama	Sirket (Ülke)	Toplam ('000)	Değişim 1997-98 (%)	Toplam US\$ Milyon	Değişim 1997-98 (%)	Toplam Gelirine Orani (%)	Abone Basına Gelir (US\$)
1	China Telecom (Cin)	87,421	24.3%	13,112	-3.7%	54%	149.99
2	NTT (Japonya)	60,186	-1.7%	26,902	-11.3%	38%	446.98
3	Deutsche Telekom (Almanya)	45,700	3.2%	22,830	-4.2%	57%	499.56
4	Bell Atlantic (ABD)	41,637	4.1%	23,467	3.0%	74%	563.61
5	SBC (ABD)	37,252	4.3%	19,967	5.6%	69%	536.00
6	France Telecom (Fransa)	34,000	0.9%	15,862	-3.7%	58%	466.53
7	BT (İngiltere)	28,049	1.4%	16,526	3.7%	55%	589.18
8	Telecom Italia (İtalya)	25,986	1.1%	16,197	1.4%	93%	623.30
9	Bell South (ABD)	24,025	3.6%	14,744	7.5%	64%	613.69
10	GTE (ABD)	23,473	9.0%	11,989	2.7%	54%	510.76
11	Ameritech (ABD)	20,968	2.3%	11,460	3.6%	67%	546.55
12	KT (Güney Kore)	20,089	-1.6%	6,418	14.0%	88%	319.48
13	Telefonica (İspanya)	17,046	4.0%	7,510	-0.6%	68%	440.57
14	Türk Telekom (Türkiye)	16,960	7.7%	3,506	92.1%	99%	206.72
15	US West (ABD)	16,601	3.5%	9,942	6.6%	80%	598.88
16	DOT (Hindistan)	14,395	24.8%	3,568	18.5%	89%	247.86
17	Chungwa Tele.(Tayvan-Cin)	11,500	5.9%	4,455	10.8%	79%	387.39
18	Bell Canada (Kanada)	10,950	3.2%	6,038	0.9%	85%	551.42
19	Telmex (Meksika)	9,927	7.3%	8,053	3.2%	95%	811.22
20	Ukrainian Telecom (Ukrayna)	9,698	3.1%	1,040	50.2%	84%	107.24

Kaynak: ITU

Türk Telekom sabit telefon hattında dünyada 14. sırada...

Türk Telekom 1998 yılında International Telecommunication Union (ITU)'nun 1998 yılında yaptığı bir araştırmaya göre yurtiçi sabit telefon hattı miktarına bakılarak dünyada 14. büyük sabit - hat telekom işletmecisi konumunda yer almaktadır. Yine diğer kaynaklara göre TT istihdam açısından dünyada 73'üncü, hat başına gelirden 229'uncu, ciroda dünyanın en büyük 29'uncu telekom kuruluşudur.

Yandaki grafikte dünyadaki diğer şirketlerin milletler arası telefon trafiği görülmektedir. Telfon trafiğinin en yoğun olduğu ülke konumunda olan Amerika Birleşik Devletleri en çok uluslararası görüşmenin yapıldığı ülkedir. Türk Telekom'un 1999 yılında milletlerarası dışarı çıkan telefon trafiği 698 milyon dakikaya yükselmiştir.

Uluslararası görüşmelerde kâr marjı geriledi...

Bundan yaklaşık 5-6 yıl öncesine kadar milletlerarası görüşme segmenti yüksek kâr marjından dolayı yüksek oranlarda büyüme göstermekteydi. Ancak uluslararası görüşme fiyatlarının düşmesi ve internetin yaygın hale gelmesi ile bu segment eski kâr marjlarını koruyamamıştır.

MİLLETLER ARASI ÇIKAN TELEFON TRAFİĞİ (1998)

Sirket	(Milyon dakika)
AT&T (ABD)	10,331
MCI Worldcom (ABD)	7,313
Deutsche Telekom (Almanya)	4,711
France Telecom (Fransa)	3,400
Sprint (ABD)	2,759
BT (İngiltere)	2,710
Telecom Italia (İtalya)	2,339
Swisscom (İsviçre)	1,901
Telefonica (İspanya)	1,803
Hong Kong Telecom (Cin)	1,718
DGT (Cin)	1,712
KPN (Hollanda)	1,606
Belgacom (Belçika)	1,340
Singapore Telecom (Singapur)	1,161
Teleglobe (Kanada)	1,145
KDD (Japonya)	1,105
PTA (Avusturya)	996
C&W Comm. (İngiltere)	971
Telmex (Meksika)	880
Türk Telekom (Türkiye)	644

Kaynak: ITU & Türk Telekom

Türk Telekom Açısından Yurtdışında Önem Taşıyan Özelleştirme ve Satın Almalar...

Türk Telekom Açısından Acısından Önem Taşıyan Satın Almalar

Satın Alan Sirket	Satın Alınan Sirket	Satılan Hisse (%)	Fiyat (\$Mln)	Toplam Sirket Değeri (mln\$)	Hat Sayısı (mln)	Toplam Sirket Değeri/Hat (\$)
Yunan ve İtalya Telekom	Sirp Telekom	40%	900	2,250	md.	m.d
Yunan Telekom	Romen Telekom	35%	700	2,000	3.74	535
SBC ve Fransız Telekom	Meksika Telekom	20.4%	1,700	8,333	10.88	766
SBC ve Malezya Telekom	Güney Afrika Tel.	30%	1,700	5,667	5.40	1,049
Hollanda ve İsviçre Telekom	Cek Telekom	27%	1,300	4,815	3.80	1,267
Ameritech	Danimarka Tel.	41.6%	3,200	7,692	3.68	2,090
Ameritech ve Danimarka Tel.	Belçika Telekom	49.9%	2,400	4,810	5.10	943
Ameritech ve Alman Tel.	Macar Telekom	67%	1,700	2,537	3.70	686
Alman Telekom	Slovak Telekom	100%	1,000	1,000	0.36	2,778
AVERAJ						1,264
Türk Telekom	-	33.5%	-		18.05	

Kaynak: Strateji Arastırma Bölümü

Dünyada son satın almalar...

Yukarıdaki tabloda, çeşitli ülkelerde telekomünikasyon sektöründe gerçekleşen satın almalar ve hisse satışları görülmektedir. Bu tabloda yapılırken satılan hisse miktarı ile bu miktara karşılık gelen fiyattan gidilerek o şirket için toplam şirket değeri çıkarılmıştır. Daha sonra o şirketin sahip olduğu hat sayısı bulunmuş ve toplam şirket değeri hat sayısına bölünerek hat başına ödenen değere ulaşılmıştır.

Tabloda yer alan her şirkete bu uygulanmış ve bulunan değerlerin averajı alınarak abone başına averaj bir değer bulunmuştur. Bu bulduğumuz \$1,264 abone değerini Türk Telekom'un yaklaşık 18 milyon abonesi ile çarptığımızda, Türk Telekom'un değerinin yaklaşık olarak \$22.8 milyar dolara geldiğini görmekteyiz. Türk Telekom'un %33.5'lik kısmının özelleştirileceğini kabul edersek, özelleştirilecek olan bu kısmın değerinin de yaklaşık olarak \$7.6 milyar dolar olduğunu bulmaktayız. Öte yandan, en düşük ve en yüksek değerlerin çıkarılması ile elde edilen ortalama \$850 civarındadır ve bu ortalama ile abone sayısı Türk Telekom için \$23 milyar'a yakın bir değer ortaya çıkarmaktadır. Romen Telekom, Meksika Telekom ve Macar Telekom değerlerinin ortalaması olan \$662 ise Türk Telekom için \$12 milyara yakın bir değer ortaya koymaktadır. Türk Telekom için ortaya koyulabilecek bu değerlemeler sadece abone sayısından hareket etmesinden dolayı Türk Telekom'un içindeki diğer servisleri kapsamamaktadır.

Sektörün gelişmesi açısından özelleştirme anahtar rol oynamakta...

Bilindiği üzere Türk Telekom sabit hat servisinden başka servislerde sunmaktadır. Bunlar arasında özellikle GSM, kablo TV, ve TNet Türk Telekom'un değerini vaadettikleri büyüme ile gelecekte arttırma potansiyeline sahiptir.

Sonuç olarak Türk Telekom doymamış ve gelecek vaadeden bir pazarda faaliyet gösteren ve içinde GSM, İnternet ve Kablolulu TV gibi katma değeri olan servisler de sunan dev bir kuruluştur. 2000 yılında muhtelif nedenler ile gerçekleşemeyen özelleştirme 2001 yılının en önemli gündem konularından birini oluşturmaktadır. Sektörün rekabete açılması, yüksek büyüme potansiyeline sahip bu sektörün önündeki engelleri kaldıracak ve daha sağlıklı bir yapıya kavuşturacaktır.

Bu raporda yer alan tüm bilgi ve veriler güvenilir olduğuna inanılan, halka açık kaynaklardan alınmıştır. Raporda yer alan bilgilerin doğru ve eksiksiz olması amacıyla gereken tüm dikkat ve özen gösterilmiştir. Bu bilgilerin kullanılması sonucu doğabilecek sonuçlardan, bilgilerdeki eksiklik ya da yanlışlıktan Strateji Menkul Değerler A.S. sorumlu tutulamaz. Bu yayında yer alan görüş ve düşüncelerin Strateji Menkul Değerler A.S. yönetimi için hiçbir bağlayıcılığı yoktur.

Bu bilgi ve verilerin amacı, profesyonel yatırımcılara enformasyon vermek olup, kişilerin yatırım kararlarını söz konusu bilgilere bağlı kalmadan verdikleri varsayılır. Bu nedenle, yayınlanan hiçbir görüş ya da düşünce bir yatırım önerisinde bulunma hedefi ya da adı geçen hisselerin alınıp satılması tavsiyesi niteliğinde değildir. Strateji Menkul Değerler A.S.'nin bağlı kuruluşları, çalışanları, yöneticileri, ortakları, hakkında rapor yazılan şirket ile danışmanlık niteliğinde zaman zaman doğrudan ya da dolaylı olarak birebir ilişkiye girmiş olabilir ya da herhangi bir hisse senedi işlemi gerçekleştirmiş olabilirler.

2000 Strateji Menkul Değerler A.S.

Tüm hakları saklıdır. Strateji Menkul Değerler'in izni alınmadan, elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt cihazı veya başka bir yöntemle, bu yayınların bir kısmı ya da tamamının kopyası çıkarılamaz, bilgisayar sistemlerine aktarılamaz.